

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

234. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1933. évi október 13

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalán 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalán 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

2.8 bani

Irtó: Tomcsa Sándor

Van valamink, ami ősszel bontja hajásait, amit a hűvös eső érlel és sápadt virágai az első havazások után jelennek meg. Ez a mi valamink a téli nyomor. Nem a szűkség, vagy nélkülözés, mely hajdanában jószívű dámáinknak volt kedvenc találkozóhelye, hanem ez a nyúlós és gennyes irtózat, hogy nyomor. Az a nyomor, melyből az üres belek kinzó fájdalom a halál két relációja felé hajt: az erkölcsi, vagy fizikai halálba. Az elmulásnak ebbe a két változatába. Ő, ez a halálvirág, melynek bimbói már feleszámban feslenek! Egy bimbó: ma egy anyától azt hallottam, hogy bár meghalna a gyereke. És ez az anya nem ritka és kivételes bestia, inkább nem bírják már az idegei. Az efféle bimbó, virágjában nem is lehet más, minthogy ez a gyerek meg is fog halni. Valahogy úgy meghal. És a természetes halálban a szelid erőszak nyomai lesznek feltalálhatók. És a virág gyümölcse husosodik és a gyümölcs elhullatja magvait. Leszen pedig a gyümölcs az egyetlen megoldás, magvai pedig a gyakorlat. Hisz ennek a megoldási lehetőségnek, az egyén önmaga feletti rendelkezési jogából már kialakult egy elintézési mód, — az öngyilkosság.

A téli nyomor! Mert nyári viszonyitva, nincs is. Oh, a nyár fényes és meleg. Az éjszakák rövidke. A nap reggel három órákor már benevet az ablakon és este kilenckor még mindig simogatja az árnyék küszöbön kucorgó fiát. Mire az ember előszedi a kötelet, vagy a bunkós botot, már virrad és prolongálódik a terv. Nyáron a meleg és a fény közkincs, nyáron talán enni sem kell. A gyerekeket korán ki lehet csapni, azok egész nap szophatják a természetet említi. Az apa és az anya is külön csatangolhatnak a szelid időben, lehetőségek közt és nem fenyeget a nélkülöző együttlét feszültségének szükség-szerű kibővítése. A déli népek boldogok, az északiak gazdagok. A nyári nyomor esug, a téli ordít...

De önök ezeket bizonyára mind tudják. Talán jobban is és abszolút nem kíváncsiak a téli nyomor bekonferálására. Inkább az érdekelné őket, hogy Greta Garbo milyen stílusú palotát épített nássa következményeinek ezinhelyét. Mert, úgy hallom, mégis férjhezmeg. Bár nem hiszem, mert az az érzésem, hogy a világnak ez a legnagyobb manikűrös kisasszonya és legközépszerűbb filmszínésznője annyira önző, hogy önmagát irigyl a férfitől.

Vagy még aktuálisabb az Indig-ügy, avagy „Szerző a hid alatt”. Az ugynevezett irodalomnak ez a tipikus monopoliája, avagy amikor az erdélyi gyapjúval angol szövetet csinálnak, avagy Indig, hogy a monostori tűzből szerencsésen kimenekült, a hid alatt van és bele akarja vetni magát a reménytelenségbe, de ekkor a hid lába magül szerényen és tehetetlenül előjön egy kolozsvári műkereskedő és valamit Indig fülébe sug, mire Indig arca felragyog. Ezzel kezdődik a darab...

Talán Alpar Gitta termetéről, melynek korrigálási költségeivel három székely vármegyében meg lehetne oldani a téli nyomor kérdését?

Oh, tudom, akármiről, csak nyomorról! Már unalmas, már fáj a szem, — talán a szív is — az ember összehorrad és kétségbeesetten kutat valami pillanatnyi narkotikum után.

De vannak kötelességei az újságírónak és vannak kötelességei az olvasónak.

A munkatársé például ez: Felmentünk a városi tanácshoz és kértünk intéztünk, hogy milyen felkészült-
szembe a város — és bizonyá-

Egyre gyorsuló sebességgel 1914. augusztus 4-ike felé

Tokió háborus lázban ég és azt követeli, hogy hadüzenet nélkül azonnal rendeljék el a mozgósítást

A japán kormányt a tábornokok kormánya váltja fel

Roosevelt mindent félretéve hajókat, repülőket és ágyukat épít

Tokió, október 12.

Tokióban minisztertanács volt, amelyen elsősorban az orosz jegyzékkel s ezzel kapcsolatban a keletkinai helyzettel és a keletkinai vasut körül bonyodalmakkal foglalkoztak.

Az eddig beérkezett jelentések szerint a minisztertanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy

az erélyeshangu orosz jegyzékre hasonló hangnemből felel és tiltakozik az ellen, hogy a Szovjet kitalált állításokkal ártson Japán hírnevének.

A japán lapokban olyan hírek is megjelentek, amelyek szerint a tokiói kormány elha-

tározta az orosz újságírók Japánból való kitiltását, azzal az indoklással, hogy a szovjet tudósítók célzatos híreket közölnek Japánról.

MEGKEZDÖDÖTT A TRAGIKUS VERSENYFUTÁS

Egész csomó jelentés futott be szerkesztőségünkhöz a japán-orosz feszültséggel kapcsolatban az esti órákban. Ezek a jelentések arra mutatnak, hogy

megkezdődött immáron a tragikus versenyfutás afelé a nagy háború felé, a mely valószínűleg a világ legnagyobb

és legvéresebb leszámolója lesz.

A Csendes-óceánért való nagy küzdelem összetevői már együtt vannak s ha Japán kirobbantja az orosz-japán háborút, kétségtelen, hogy ezzel megindítja a nagy leszámolás folyamatát is. Az elővendő idők világalma azé lesz, aki a Csendes-tengert uralni fogja s ezért a világalomért csak látszólag versenyez ebben a pillanatban a háború legközelebbi versenyző: Japán, Amerika és Oroszország. Köze lesz az üggyhöz Angliának és Franciaországnak is és rajtuk keresztül egész Európának.

Tokió háborus lázban ég

Az orosz jegyzék és az arra adott japán válasz hihetetlen lúdba hozta a japán fővárost. Az utcákon egymást érik a tüntető tömegek és a sajtó egyhangulag követeli a leszámolást Oroszországgal.

A kormányhoz közelálló lapok is a háborus nagydobot verik. Szükségesnek tartják az azonnali mozgósítást, mert Oroszország talán tanult a legutóbbi orosz-japán háborúból, amikor a japánok támadtak formális hadüzenet nélkül s hátha most ő teszi meg ugyanezt.

Egyébként pedig politikai körökben komolyan tartja magát az a hír, hogy a jelenlegi kormány hamarosan lemond és átadja a helyét annak a kormánynak, amely csupa tábornokokból és tengeragyokból fog állani.

Ez az új kormány már japán háborus-kormány lesz.

AMERIKANAK FEL KELL KÉSZÜLNI AZ ÖSSZEÜTKÖZÉSRE

Newyorkból jelentik: Roosevelt elnököt az orosz-japán feszültség legújabb fejleménye nagy aggodalommal tölti el.

Neki és kormányának is az a véleménye, hogy Amerikának fel kell készülnie az esetleges japán-amerikai összecsúszásra.

Sok tanácskozásnak és megfontolásnak helye nincs.

Roosevelt elnök éppen ezért elrendelte, hogy az amerikai hadiszergyárak azonnal munkába lépjenek és nyomban kezdjék meg

1 darab 10 ezer tonnás cirkálónak az építését, amelyet 20 centiméter kaliberű ágyúkkal szerelnek fel,

4 darab 10 ezer tonnás cirkálónak az építését, amelyet 15 centiméter kaliberű ágyúkkal szerelnek fel,

2 darab 10 ezer tonnás repülő-anyahajónak,

8 darab 1850 tonnás flotilla vezérhajónak,

15 darab 1500 tonnás torpedóuzónak,

4 darab 1400 tonnás buvárhajónak és mégül

2 darab ágyunaszádnak az építését.

JAPAN IS!

Az amerikai háborus iram már nem titok Japán előtt, amelynek mindig kitűnő kémiszervezete volt. Újabb tokiói jelentésünk szerint a japán minisztertanács megsemmisítette azt a határozatot, amely szerint Japán a tengeri hadereje növelésére 275 millió dollárt irányoz elő. Ezt a határozatot alig pár héttel ezelőtt hozták s most azzal az indoklással függesztették fel, hogy

Japánnak a veszedelmes amerikai fegyverkezés miatt lényegesen ki kell bővítenie flotta- és hadseregfejlesztési programját.

Vannak olyan hírek is, amelyek szerint a japán fegyver- és hajógyárak máris üzemben vannak.

ra a többi hasonló erdélyi kisváros is — a közelgő téli nyomorral?

Ott a következő felvilágosítást kap-

tuk: — Mivel az árvíz a kertgazdaságokat — melyekből sok család tartotta fenn magát ideig-óráig — teljesen tönkretette, a nyomor hamarabb és sürgetőbbben fog kopogtatni ajtóinkon. A vidéken nincs termés, maguk a felvidéki falvak is éhínség előtt állanak. Így a segélyakció, melynek tavaly a falvak sok kulkoricát és krumplit bocsátottak rendelkezésére, teljesen a vidék támogatása nélkül maradt, sőt a vidék számát a városra!

Allamsegélyre számítani dőreség, tavaly sem adott az állam egy fityinget sem. Nekünk mintegy 1200 olyan emberre kell számítani, akik teljesen rá lesznek utalva a támogatásra. Első dolgunk lesz a gyerekek mindennapi tejének biztosítása, melynek rendezését — ugyahogy — vállalta a megyei egészségügyi bizottság, részben saját tőkéjéből, részben gyűjtés útján. De tudjuk, hogy ez az utóbbi mit jelent. A téli nyomor enyhítésére mindössze 50.000 lej van felvéve a büdzséből. A segélyezést öt hónappal tervezték, napi egyszeri étkezéssel, könnyű kiszámítani, hogy egy embernek egy napi kosztjára

2.8 bani jut! Ez a szám mindennél többet mond. A népkönyhát mindenesetre megcsináljuk, de a szakmunkások tavalyi segélyezéséről, kiknek hus- és kenyérutalványokat osztottunk ki, az idén szó sem lehet! Itt csak egy progresszív inségadó segítene, de ezt a nagytőkén kívül az állam sem igen akarja. Így nem marad más hátra, mint az emberi könyörületesség és ebben sohase is csalódtak — legalább is nem nagyot — az arraszorultak.

Eddig a nyilatkozat. És most jön az olvasó kötelessége, hogy jegyezze meg és szívjá mellre ennek a 2.8 baninak a fantasztikumát.

Már a törvényszéki és táblai bírák sem kapják a fizetéseiket

Brassó, október 12.

Példátlannul álló esemény történt Brassóban. Elérkezettünk oda, hogy már nemcsak a nyugdíjasok és egyéb kisegisztenciák, hanem felelősségteljesebb pozícióban levő köztisztviselők is tiltakoznak a pénzügyminisztérium mulasztásai ellen.

A brassói törvényszék s a tábla bírói kara még mindig nem kapta meg szeptember havi fizetését. Ez a mulasztás a bírói kart nagyon lehangolta és mivel többszörös intervencióra sem utalták ki a járandóságukat, tiltakozó táviratot menesztettek a pénzügyminiszterhez.

A táviratot a táblabírák nevében Romulus Pop dr., táblai főnök írta alá. Ebben a táviratban figyelmeztetik a pénzügyminisztert, hogy képtelenek kölcsönökből tengetni életüket és ezért súlyos anyagi helyzetbe kerültek, mivel ezideig nem kapták meg fizetéseiket.

Revolvers merénylet egy gyorsvonat ellen

Bukarest, október 12.

A Curențul jelentése szerint tegnap este a Contesti állomáson áthaladó gyorsvonat ellen merényletet kíséreltek meg.

A sötétben ismeretlen egyének több revolvertől adtak le a vonatra. A golyók szerencsére senkit sem találtak.

A gyorsvonat után pár perccel a királyi különvonat haladt, amely az utazkodót és kíséretét szállította haza a hadgyakorlatokról.

A csendőrség lázasan nyomoz a környéken, hogy teljes világosságot derítsen a rejtélyes támadásra.

Regénykedvezményünk

A B. L. minden állandó olvasója egy teljesen új, eredeti regényt kap havonta. Ajándékregényünkre minden állandó olvasónk igényt tarthat. Október havi regényünk címe: A kis Kovald, szerzője Körösi László, Párisban élő fiatal magyar újságíró. Októberi regényünket mindenki megkaphatja az alábbiak szerint:

1. Régi előfizetők, ha az október havi előfizetéssel nincsenek hátralékban.
2. Új előfizetők, akik október 15-től fizetnek elő lapunkra.
3. Példányonkénti vásárlók, ha az október hónap folyamán lekötött regény-szelvényeinket 1-15-ig számozva, összegyűjtik és 4 lej kezelési és szállítási költség egyidejű lefizetésével legkésőbb október 28-ig beszolgáltatják a helybeli bizománysnak.

Előfizetőinknek nincsen szükségük a szelvények gyűjtésére. Eleget, ha a regényre vonatkozó igényüket a 4 lej lefizetésével bejelentik annak a bizománysnak, aki a lapot kézbesíti. Akik a lapot postán kapják és olyan helységeben laknak, ahol nincs bizománysunk, ugyanezt a bejelentést közvetlenül a kiadóhivatalnál tesszik meg. Ilyen előfizetőknek a legcélszerűbb, ha az előfizetési díjjal együtt beküldenek annyiszor 4 lejt, ahány hónapra az előfizetésük is szól, s ahány havi regényre igényt tartanak.

Akiknek az előfizetése már előre rendezve van, azok postabélyeggel is beküldhetik a 4 lejelet. Bejelentési határidő október 28. A regényből csak annyi példányt nyomunk, ahány olvasónk ezen időpontig érkezőleg igényt bejelent.

Itt levágandó és a szelvények megőrzendő 1-15 számig.

6. sz. szelvény
a B. L. októberi
regény-ajándékára.

A monopolpénztárak kiküldöttjei Párisban az állam külföldi hitelezőivel tárgyalnak

A hitelezők nem hagyják magukat és a monopol ellen akarnak fordulni

A parlament, amelyről még ma sem tudjuk, hogy megnyílik-e?

Bukarest, október 12.

A teljes belpolitikai eseménytelenség közepette, ami oly hirtelen beállott, a közérdeklődés a parlament megnyitása felé fordul. Pontosan még most sem lehet tudni, hogy vajon a megnyitást elhalasztják-e, vagy sem? A kormány eddig csomószor változtatta a kérdéssel kapcsolatban álláspontját.

Az esetleges elhalasztásra alapjában a közvélemény éles ellenállásával kellene felelni. Ugyanis az alkotmány értelmében a parlament ülésszak október 15-én nyitandó. Ez időponttól csak kivételes esetben lehet eltekinteni. Ehelyett a halasztás Romániában rendszer lett. Tehát alapjában alkotmányértés történt.

Szabályos körülmények között a közvéleménynek a reakciója nem maradhatna el. A kormány szerencsésére azonban az emberek hozzászóltak ahhoz, hogy a parlament ne tekintse egészen komoly intézménynek. Igazában két feladata volna a parlamentnek: először a törvények megvitatása és megalkotása, másodszor a kormány munkájának ellenőrzése. Hogyan végzi el ezt a munkát a román törvényhozás háza? Ami a törvényalkotást illeti, a háborúig visszafelémenőleg nem lehet egyébre emlékezni, mint komoly kritika nélküli, felelőtlen szavazásra. Ahány kormány jött, annyi változtatta meg törvény-

kezési rendszerünk egész valóját. Százával nyújtja be minden kabinet a maga javaslatait. A képviselőknek nemcsak megvitatásra nincsen idejük, hanem még elolvasni sem tudják a tervezeteket.

De azért gond nélkül szavaznak. Ahogyan a kormány akarja. Ezért nevezik a parlamentet szavazómasinának.

Más országban egyes törvények évtizedekig, sőt, — gondoljunk csak Angliára, — évszázadokig élnek. Nem beszélve arról, hogy végre is hajtják őket.

Nálunk a törvények halva születnek. S nem hajtják végre őket.

A parlament törvényhozói szerepe tehát nem olyan minőség, hogy ezért a tömeg tulajdonképpen lelkesedhetne. Ami pedig a kormányzati munka ellenőrzését illeti...

Nos, egyre megy. Akár elhalasztják, akár nem...

AZ ÁLLAM ÉS A KÜLFÖLDI
HITELEZŐK VITÁJA

Hoiescu mérnök, a monopolpénztárak igazgatótanácsának elnöke kedden Párisba utazott. Ismeretes, hogy Párisban tartózkodik Stănescu Stefan is, a pénztárak vezérigazgatója. E két szakértőnek párisi tartózkodását az teszi szükségessé, hogy a román kincstár és a külföldi hitelezők vitájában új fázis van keletkezőben. Ugyanis a Banque de Paris et

des Pays Bas

a monopolpénztárakat akarja felelőssé tenni azért, mert a román kormány a külföldi tartozásokat nem fizeti, illetőleg nem hajlandó teljes egészében fizetni.

Hoiescu meghatalmazást kapott az igazgatótanácsától arra, hogy a hitelezők előtt demonstrálja, a monopolpénztárak hatásköre mekkora az állam szuverén jogaival szemben és hogy az állam és a külföldi hitelezők közötti támadt ellentétet igyekezék elsimítani.

TITULESCU KÖZVETÍT

Ujabb jelentések szerint a külföldi hitelezőkkel kitört konfliktussal kapcsolatban Titulescu külügyminiszter vállalta a közvetítői szerepet és Paul Boncour francia külügyminiszternél intervensiót javaslatot tett.

A kormány cáfolja azt a hírt, hogy Hoiescu, a Monopolpénztárak igazgatótanácsának elnökét a pénzügyminisztérium küldötte volna ki Párisba.

A NÉPSZÖVETSEG

pénzügyi bizottsága kiadta jelentését, amelyben megállapítja, hogy

Románia nem tett eleget a Népszövetséggel kötött egyezményben vállalt kötelezettségeinek

és ezért a népszövetségi szakértők nem tudták munkájukat Romániában megkezdeni.

Egyre jobban kisért az ostromállapot

Bukarest, október 12.

Az Adeverul, amelynek értesülései közismerten megbízhatóak, legutóbbi számában arról ad hírt, hogy a kormány, a mennyiben az anarchikus mozgalmak erősödnek, nem elégszik meg a jelenleg érvényben levő törvények alkalmazásával, hanem ismét életbe fogja léptetni az ostromállapotot.

Ez az életbeléptetés dekretális uton történne.

A magyar forradalom filmjének reprise

Budapest, október 12.

A budapesti törvényszék rendkívül érdekes per tárgyalását kezdte meg szerdán délelőtt. A rágalmazási per tulajdonképpen egy sajtóközleményből keletkezett, ez a tárgyalás azonban már nem is magával a kérdéses cikkel, hanem az 1918-as októberi forradalommal foglalkozik.

A per vádlottja Pázmándy Dénes újságíró, aki a Mai Nap című lapban anakidején azt írta, hogy Lukács tábarnok, aki 1918-ban Budapest városparancsnoka volt, megakadályozhatta volna a forradalom kitörését, ha elég erőseket és elég lelkiismeretes lett volna. A tábornok perelt, mire az újságíró a bizonyítás elrendelését kérte. Ez a tárgyalás tehát tulajdonképpen a bizonyítási eljárás, amely iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg, mert a bíróság egész sor közéleti nagyság kihallgatását rendelte el. Szerdán kihallgatták többek között Friedrich István volt miniszterelnököt. Fadik János grófot, valamint Barthó Albertet is. E két utóbbi hadügyminiszter volt. A kihallgatott tanúk részben az akkori állapotokról, részben Lukács tábarnok szerepéről tettek vallomást.

A tárgyalást folytatják. A bíróság a késő délutáni órákban, miután a tanúk kihallgatás befejeződött, ítéletet hozott. Nem látta igazoltnak Pázmándy Dénes állítását s éppen ezért az újságíró rágalmazás bűnéért 500 pengő pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban három évre felfüggesztette.

A modern házasság

Írta: Prof. Dr. Wilhelm Steckl, fordította és jegyzetekkel ellátta Dr. Gártaer Pál. Ár 90 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58. sz. alatt az udvarban.

Sokszázmilliós visszaélés a bélyeggyűárban

Névtelen feljelentés alapján vizsgálai indult meg

Bukarest, október 12.

A pénzügyminisztériumhoz feljelentés érkezett, hogy a bukaresti állami bélyeggyűárban már hosszabb ideje nagyarányú visszaéléseket követnek el. A feljelentés szerint

a visszaélések sok százmillió lejjel károsították meg az államot.

A pénzügyminiszter azonnal vizsgálóbiztost küldött ki a gyűárba, aki rövid ellenőrzői munka után megállapította, hogy a névtelen feljelentés adatai megfelelnek

a valóságnak. A vizsgálat eredményeképpen a bélyeggyűár egyik raktárnokát már őrizetbe is vették.

Az inspekciónak, amely most már szabályszerűen büntügyi utra terelődött, tovább is tart és a Lupta szerint szennyezés le-tartóztatások várhatók.

Az állami bélyegbevétel az utóbbi időben feltűnő mértékben, mintegy másfél-milliárd lejjel esett. Ezt a csökkenést sokan most a panamával igyekeznek megmagyarázni.

Ismét kivették Dimitroffot a tárgyalási teremből

Lubbe ismét elismerte, hogy gyújtogatott

Berlin, október 12.

A Van der Lubbe-ügy szerda délelőtti tárgyalásán az elnök bejelentette, hogy a helyszíni szemlére csak csütörtökön kerül sor s addig tovább folytatja a vádlottak és a tanúk kihallgatását, esetleges szembesítést. A bejelentés után újabb összeütközés keletkezik az elnök és Dimitroff bolgár vádlott között. Dimitroff kérdéseket akar feltenni a tanúknak, ezt azonban az elnök nem engedi meg azzal, hogy a perrendtartásba ütköznek, ha a vádlottak soron kívül is zaklatnák a tanukat.

Dimitroff nem veszi tudomásul az elnök válaszáat, hanem vitába száll vele, mire az elnök megvonja tőle a szót. Dimitroff nem törődik ezzel, hanem kiabálni kezd:

— Ne feledkezzék meg az elnök ur arról, hogy én nemcsak vádlott, hanem ön-magamnak a védője is vagyok.

Az elnök: Hallgasson!

Dimitroff nem hallgat, hanem egyre nagyobb lármát csap, mire az elnök és a bírák visszavonulnak s néhányperces tanácskozás után úgy döntenek, hogy Dimitroffot el kell távolítani a tárgyalási teremből.

Ez, Dimitroff élénk tiltakozása és ellenkezése közepette meg is történik. Utána az elnök ismétletet rendelt el, hogy a tárgyalást, illetve a tanúk kihallgatását nyugodtabb hangulatban lehessen folytatni.

A szünet utáni tárgyaláson

Lubbe újra beismerte, hogy a gyújtogatást ő követte el,

hangsúlyozta azonban, hogy nem volt testtársa sem a gyújtogatásnál, sem annak előkészítésénél.

A bíróság azután a rendőrtiszteket hallgatta ki arra vonatkozólag, hogy igaz-e az a hír, amit a londoni „ellentárgyaláson” megállapítottak s amely szerint a birodalmi gyűlés palotájának kigyulladását egész sereg nemzetiszocialista került elő valahonnan villámgyorsan. A rendőrtisztek sorra úgy vallanak, hogy a tűz kitörése után sem csoportosan, sem elsősorban nem láttak nemzetiszocialistákat, eltekintve azoktól, akik a tömeg közé, érthetően, keveredtek a tüzeset hírére.

Tízévi legyház a budapesti postarablásért

Budapest, október 12.

Néhány hónappal ezelőtt véres gyilkosság történt Budapesten. Kloyber Öskár a Sas-utcában megtámadta a pénzespostást, olmos bottal leütötte s aztán kirabolta.

A vádlott a tárgyaláson állandóan azt hangoztatta, hogy ő mennyire nagy magyar hazafi s arra hivatkozott, hogy a forradalom idejében olmosbotjával számos zsidót leütött. A bíróság a rablógyilkos hazafit 10 évi súlyos börtönnel sújtotta. Kloyber Öskár felebbezett.

Anglia politikát változtatott:

A leszerelés kérdésében Anglia szorososan Franciaország mellé állott

Berlin lehangolt, mert Nadolny nem tudott eredményt elérni

London, október 12.

A leszerelési kérdés körüli diplomáciai harc színhelye most már Angliába tevődött át. Legutolsó jelentésünk szerint az angol minisztérium a francia álláspont mellett döntött, illetőleg elvileg Németországnak adott igazat ugyan, de bejelentette, hogy a mennyiben Franciaországnak szüksége van az angol támogatásra, úgy az angol kormány mellett nyilatkozik, mert a jelenlegi német politikai helyzetben gyakorlatilag nem teljesíthetők a német kormányának azon követelései, amelyeket egyébként Anglia jogosnak ismerne el.

Ez az angol megnyilatkozás nagyon erős figyelmeztetés a jelenlegi német uralkodó rezsimnek, a jelek azonban azt mutatják, hogy egyelőre csak figyelmeztetés. Anglia, amint ez a leszerelési bizottság elnökségi ülésén kiderült, nem zárkózik el attól, hogy újra elővegyék a leszerelési javaslatokat, esetleg előlrol kezdjék az egész munkát a MacDonald-féle tervezetnél s megelőzve a francia javaslatot az eredeti tervet módosítsák úgy, hogy aztán az a főbizottsági ülésen elfogadható legyen. Az angol minisztertanács állásfoglalása tehát nem azt jelenti, hogy mereven elleneszegetül a német álláspontnak és föltétlenül nélkül köti magát a francia javaslatot, hanem azt, hogy hajlandó megkeresni az új tárgyalási alapot az eredeti MacDonald-féle tervezet módosításával. Ahhoz viszont ragaszkodik, hogy az új tárgyalási alap megkeresésénél Németország is engedékenyebb legyen, mert azokat a követeléseket, amiket a német válaszcjegyzék kiemelt, a jelenlegi körülmények között nem tartja teljesíthetőnek. Az angol figyelmeztetés tehát kétoldalra szól:

részben Franciaország felé azért, hogy a francia diplomácia is mutasson hajlandóságot a további tárgyalásokra, részben és sokkal erőteljesebben Németország felé, hogy Hitler kormánya is gondolja meg a dolgot.

Ez az angol álláspont, vagy inkább viaskodás nagyon alkalmas arra, hogy leventassa a leszerelés kérdését arról a zatonról, ahová a német válaszcjegyzék és a mérges francia csökönyösség vitték. A jelek arra mutatnak, hogy ez a célkitűzés sikerülni fog s így — ha csak francia, vagy német oldalról újra el nem rontják a dolgot, az október 16-ra egybehangzott leszerelési főbizottság mégiscsak tanácskozik majd az eredeti MacDonald-féle, de időközben átdolgozott tervezet alapján.

Erre az angol közvetítő és békítő szerepre utal a Morning Post cikke is, amely az angol minisztertanács határozatával egyidejűleg közli, hogy az angol kormány ragaszkodni kíván eredeti álláspontjához, amely szerint

az általános lefegyverzést próbáldúnek és a fegyverkezések ellenőrzésének kell megelőznie.

Ez az álláspont a MacDonald-féle tervezet alaptétele volt s mostani újabb hangsúlyozása ugyancsak kétféleképpen szóló figyelmeztetés. Franciaországnak az ellenőrzés ellen voltak kifogásai. Németország pedig a próbaidőért nem rajongott túlságosan s azt legalábbis csökkenteni akarta.

ERŐSEN TARGYALNAK A NÉMET KIKÜLDÖTTÉK

Jelentettük, hogy a leszerelési bizottság elnökségi ülésén a francia megbízottaknak nem volt ellenvetésük az ellen, hogy október 16-án az időközben módosított MacDonald-féle tervezet alapján induljanak meg a tanácskozások. Ez azt jelenti, hogy

Franciaország engedett az angol álláspontnak és a német jegyzék miatt nem viszi törésre a leszerelés kérdését.

Készül október 16-ra.

Legújabb jelentéseink azt mutatják, hogy Németország is készül. Luther, Németország washingtoni követe felkereste az Egyesült Államok külügyminiszterét és részletesen tájékoztatta a leszerelés kérdésében elfoglalt német álláspontról, kihangsúlyozva, hogy Németország az őszinte és becsületes leszereléshez ragaszkodik s ezért kíván visszatérni a MacDonald-féle tervezethez is.

Anglia új javaslata

Újabb jelentéseink új megvilágításba helyezik a leszerelési kérdést. E jelentésekből az derül ki, hogy, bár Anglia vállalkozott arra, hogy közvetítőszerpet töltsön be a német és francia álláspontok között,

hallani sem akar arról, hogy Németország követeléseit, akárcsak részben is, teljesülhessenek.

Anglia úgy döntött, hogy a leszerelés ügyét tovább kell vinni, a német-francia

Donald-féle tervezethez is.

Genfben viszont Nadolny tárgyalta Paul Boncour-ral, majd Norman Davissal és az olasz Soragnaval. A tárgyalások során mindenik megbízott kifejtette országa álláspontját a leszerelés kérdésében.

Genfben egyébként a jólétesült körök úgy tudják, hogy Amerika erőteljesen készül az október 16-iki értekezletre. Ugy hiszi, hogy részben közvetítőszerpre kell vállalkoznia, részben pedig egyéni súlyával odahatnia, hogy a megállapodás minden körülmények között létrejöhön.

ellentétben azonban föltétlenül Franciaország oldalán van a helye.

Sir Simon külügyminiszter Genfben utaztában, kiszállott Párisban és az angol követet tájékoztatta a kormány álláspontjáról. Egyben közölte a követtel azt a javaslatot is, amelyet az angol kormány elfogadott és a további tárgyalások alapjának tekint. E javaslatnak négy pontja van.

Az első pont arról szól, hogy Angliá-

Gusti közoktatásügyi miniszter nem faji, hanem érdemszerinti numerus clauzust akar

Bukarest, október 12.

Tegnap kezdte meg ülését az egyetemi tanács, amely az ország összes főiskoláinak vezetőiből, dékánjaiból és rektoráiból tevődik össze. Tudvalevőleg ezen az értekezleten tanácskoznak a numerus clauzus esetleges alkalmazásáról és annak módosításáról is.

Ez alkalommal Gusti közoktatásügyi miniszter érdekes nyilatkozatot tett az újságírók előtt. A miniszter szerint tagadhatatlan, hogy az egyetemeken — kü-

lönösen a fővárosiakon — túl nagy a diákok száma. Ezen segíteni kell és feltétlenül meg kell találni a módját, hogy a diákok számát csökkentsek. A miniszter kijelentette, hogy

ő a maga részéről olyan kiválogatásra gondol, amelynek érdem szerint bírálják el, hogy ki kerülhessen be a főiskolába.

A kisebbségi szempontok szerinti megrostálástól a miniszter egy szót sem szolt.

A népszövetségi albizottság kisebbségi javaslatát Németország nem szavazta meg

Olaszországnak sem tetszik a javaslat, mert az védi a tiroli németeket is

Genf, október 12.

A kisebbségi kérdéssel foglalkozó 12-es albizottság, amely a németországi zsidók ügyével kapcsolatban ismerets döntését

A kisebbségi kérdés tárgyalására kiküldött albizottság javasolja, hogy a kisebbségi jogokat a Népszövetség terjessze ki mindazokra az elemekre, amelyek az egyes államoktól, helyesebben a gazdaállamok többségétől nyelvi, vagy vallási tekintetben különböznek.

Keller, a német delegátus nem járult hozzá a javaslathoz s bejelentette, hogy országa nevében a csütörtöki közgyűlésen is ellene szavaz. A javaslat éle ugyanis a német kiküldött szerint, Németország ellen irányul, bár az első határozatot enyhíti azzal, hogy nem kimondottan a né-

met zsidókról beszél, hanem általában a nyelvi, vagy vallási kisebbségekről.

A javaslat körül egyébként, előreláthatólag, a közgyűlésen is nagy viharok lesznek, mert mai megfogalmazásában igen sok államot érdekel, többek között a tiroli németek révén Olaszországot is.

A közgyűlésen a javaslat nem kapott egyhangú szavazatot

Az eredeti tervtől eltérően a Népszövetség, miután az albizottságok sikeresen befejezték a munkájukat, már szerdán megtartotta a záróülését.

A záróközgyűlés legfontosabb jelentése az, hogy a határozat volt, ami a 12-es albizottság a kisebbségi kérdésben kedden

megszavazott. Ezt a jelentést a közgyűlés a második pont kivételével elfogadta. A második pont viszont a határozati javaslat „jelke” volt. Ez mondotta, hogy kisebbségnek tekintendők minden államban azok a nyelvi és vallási csoportok, amelyek az állam többségétől el-

nak föltétlenül biztosítania kell azokat az előnyöket, amelyek a lokarnói szerződés folytán őt megilletik.

A második pont a próbaidős megoldást fogadja el s az ezzel kapcsolatos szigorú ellenőrzéshez ragaszkodik.

A harmadik pont leszereli, hogy Anglia hallani sem akar Németország azonnali egyenjogúsításáról a fegyverkezés terén.

A negyedik pont azt állapítja meg, hogy a további tárgyalásoknak a MacDonald-féle tervezetből kell kiindulniok, úgy, ahogyan azt Anglia, Amerika és Franciaország már elfogadták.

NÉMETORSZÁGBAN NAGY A LEHANGOLTSÁG

Genfben keresztül kapott jelentések szerint Németországban

nagy a lehangoltság a leszerelési ügyben bekövetkezett új fordulat miatt.

Különösen Nadolny sikertelen tárgyalásait keltettek aggodalmakat.

Nadolny ugyanis sokáig tanácskoztott Paul Boncourral, de ez a tanácskozás még anynyi eredményt sem hozott, amennyivel a német megbízottat az amerikai és angol kiküldöttek biztatták.

Paul Boncour merev volt és visszautasító s nem fogadta el Nadolny egyetlen érvét sem. Es Nadolnynek vissza kellett vonulnia, különösen akkor, amikor Paul Boncour nagyon erőteljesen hangsúlyozta, hogy

a leszerelés kérdésében a londoni minisztertanács után már nemcsak Amerika, hanem Anglia is teljesen Franciaország mögött áll. Paul Boncour kijelentette még, hogy az új angol tervezet szerint

szó sem lehet egyelőre Németország fegyverkezési egyenjogúsításáról.

Ez az egyelőre pedig 8 évet jelent, azt az időt, amire az első négyéves próbaidő, aztán a második négyéves próbaidő vonatkozik. Ez alatt az idő alatt pedig Németországra is vonatkozik a fegyverkezés szigorú ellenőrzése, amihez Anglia ragaszkodik.

ütnek.

Ennek a pontnak a törlése a határozatból Keller német kiküldött kedve szerint történt. Keller ugyanis ellene szavazott a javaslatnak, amely így

nem kapta meg az „egyhangúságot” s így törölni kellett belőle azt, amit a német kiküldött kifogásolt.

A közgyűlés azonban a Németországból küldözött zsidók támogatására kiküldendő népszövetségi főbiztosra vonatkozó javaslatot egyhangulag fogadta el.

Keller itt tartózkodott a szavazástól.

Földrengés volt a Kaukázusban

Ankara, október 12.

Jelentéseink szerint az örmény területeken nagy földrengés volt, amelynek központja Ehiyan városa. A városban rengeteg ház összedült, halottakról azonban még nincsenek részletek.

Később érkezett jelentések szerint már nemcsak az örmény területeken, hanem egész Kaukázusban hatalmas földrengés pusztított.

Közelebbi részletek a katasztrófáról egyelőre még hiányzanak.

Róma, Bukarest és Budapest azon vitáznak, hogy ki pattantotta ki a Duna-tervet

Róma, október 12.

Az Il Laboro című olasz lap elitőlően foglalkozik azzal a ténnyel, hogy a dunai államok gazdasági együttműködésére vonatkozó olasz terv néhány jellegzetes szakaszát az Echo de Paris Budapestről keltezett cikkben ismerteti. Az olasz lap szerint ez misztifikáció és olyan célzatosság, amelynek éle részben Olaszország részben Magyarország ellen irányul.

A cikk és keltezése ugyanis azt akarja elhitetni, hogy indiszkréción történt az olasz tervvel kapcsolatban s ezt az indiszkréciót Budapesten követték volna el. Olaszországban nagyon jól tudják, hogy az Echo de Paris a Süd-Est sajtóirodával dolgozik, ennek a sajtóirodának pedig közismert kapcsolatai vannak Bukaresttel, illetve Titulescu román külügyminiszterrel. Érthetetlen és gyanús tehát, hogy miért kellett a Süd-Est tudósításának éppen Budapestről kelteznie jelentését, amikor Bukarestben sokkal könnyebben megszerezhetné azt az anyagot, amit az Echo de Parisnak beküldött. Az olasz lap valószínűnek tartja, hogy a tervezet kérdéses részeit valóban Bukarestben bocsátották a sajtóiroda rendelkezésére.

Titulescu a Balkán-probléma megoldásán dolgozik

Nem utazott el Varsóból, bár Litvinov még ma sem érkezett meg

Varsó után Belgrád, Szófia és Ankara a román külügyminiszter utiránya

Varsó, október 12.

Titulescu román külügyminiszter legújabb és eléggé cikk-cakkos útja egyre érdekesebb. Az érdeklődést kétségkívül nagyon növeli az, hogy utazásai és tárgyalásai szinte-szinte kiszámíthatatlanok. Valódi diplomatahoz illően, nem köti le magát azzal, hogy pontos programot adjon tervezett utjáról s így azok a jelentések, amelyek vele kapcsolatban érkeznek, minduntalan új meglepetésekkel szolgálnak.

Szerdára például kiderült, hogy nem utazott el kedden délután Varsóból, ahogyan ott tudni vélték, hanem folytatta a megkezdett tanácskozásokat Beck lengyel külügyminiszterrel. Aztán most már maga Titulescu szegelte le, hogy

genfi útja előtt még más dolgai vannak, különösen a Balkánon.

Ez a nyilatkozat egyébként nemcsak a világsajtót lepte meg, hanem még az érdekelt diplomáciai köröket is.

Legújabb jelentéseinket egyébként Titulescu további utvonalaról alább közöljük.

NYILATKOZOTT A ROMÁN KÜLÜGYMINISZTER VARSÓBAN

Hivatalos lengyel jelentés adja hírül, hogy bár Titulescu Varsóban nem találkozott Litvinovval, mégsem utazott el, mert még mindig voltak megbeszélendői Beck külügyminiszterrel.

Titulescu még kedden délután is tárgyalt Beck lengyel külügyminiszterrel. A két államférfi találkozását kiadott igen rövid hivatalos jelentés csak annyit szögez le, hogy az összes kérdésekben egységes álláspontot foglaltak el.

Titulescu ezután a Havas francia távirati ügynökség varsói tudósítójának is nyilatkozatot adott, amelyben elmondta, hogy a lengyel fővárosból Szófiába megy, ahová 12-én érkezik meg. Azután Ankarába, Athénbe, Belgrádba, Genfbe, majd Bukarestbe utazik.

Mussolini tervéről kijelentette, hogy az most van tanulmányozás alatt. Varsói útjával minden tekintetben megelégedett, mert megerősödött az a meggyőződése, hogy Lengyelországnak még fontos szerep jut a kelet-európai kérdésekben. Oroszországot illetően leszögezte, hogy a viszony jó s éppen Varsóban cserélték ki a támadó fél fogalmát meghatározó egyezmény okiratait.

Itt említjük meg, hogy kedden este Belgrádban olyan hírek terjedtek el, hogy Titulescu nem Szófiába, hanem Belgrádba utazik először. Erre a hírre Jętics külügyminisztert Genfből azonnal hazahívták. Jętics és Titulescu egyébként Sándor szerb király várnai és istambuli tanácskozásainak eredményeiről folytatnak megbeszélést.

BELGRÁDI JELENTÉSEK

Belgrádba érkezett hírek szerint Titulescu hittervében változás állott be, amennyiben a román külügyminiszter Varsóból jövet egyenesen Belgrádba utazik. Titulescu tárgyalni kíván Jęticsel, Jugoszlávia külügyminiszterével, aki a jelen pillanatban Genfben végzi a kisanant ügyeinek intézését Benessel.

Titulescu és Jętics tárgyalásai kétséget kizáróan a balkáni kérdésekre vonatkoznak s talán éppen ez az oka annak, hogy a román külügyminiszter nem Genfben, hanem Belgrádban kíván találkozni jugoszláv kollégájával.

Belgrádból aztán egyenesen utazik tovább Titulescu Szófiába, majd onnan Ankarába.

Nem lehet kétséges, hogy Titulescu sürgőssé vált balkáni útjának nagy politikai jelentősége van. A jelek arra mutatnak, hogy a balkáni kialakulási tervek középpontjába Titulescu személyén keresztül Románia került.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Olthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hittelben is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R.T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

TITULESCU BUDAPESTEN

Délutáni telefonjelentéseink azt hozzák hírül, hogy

Titulescu mégis elutazott Varsóból a nélkül, hogy Litvinovval találkozott volna.

Igaz, hogy nem délután, ahogyan eredetileg tervezte, hanem késő este. Szerdán délután azonban már Budapesten volt, ahol egy óráig időzött. Az állomáson a román követség személyzete üdvözölte és szórakoztatta addig, amíg a vonat tovább indult.

Budapestben a román külügyminiszter nem adott nyilatkozatot, de Varsóban közvetlenül az elutazása előtt, a lengyel új-

ságíróknak beszélt a „szovjetügyről” is. Kijelentette, hogy Románia őszintén fogadja azt a közeledést, amit Oroszország részéről érez és

nem zárkózik el attól, hogy felvegye a tárgyalást Litvinovval olyan értelemben, ahogyan azt lengyel részről kívánják.

Titulescu nyilatkozatát jelentőségteljesnek tartják, mert ez az első hivatalos megerősítése annak, hogy a Románia és Szovjetországnak közötti diplomáciai kapcsolat ügye komoly formában is szóba került s talán egészen közel is van már.

Az angol fontot és a dollárt egyszerre akarják stabilizálni

Az új kulcs — valószínűleg — az aranyérték egyharmada lesz

Washington, október 12.

A Journal of Commerce jelentése szerint az angol-amerikai háborús adósságok konferenciáján nagyon előtérbe nyomult a stabilizáció kérdése. A kiküldött pénzügyi szakértők megegyeztek abban, hogy most már úgy a font, mint a dollár árfolyamát stabilizálni kell.

A lap szerint erre a stabilizációra hamarosan sor kerül s egyes kijelentésekből arra lehet következtetni, hogy úgy a dollárnál, mint a fontnál az új stabilizáció a régi aranyparitás egyharmadán fog megtörténni.

Ez a jelentés természetesen ellenőrizhetően s éppen ezért a szükséges fenntartással közöljük.

Kémkedési botrány pattant ki Párisban, amely a keleti erődművek berendezkedését leleplezte

A német felvonulási vonal utja mégis Svájcban vezet át

Páris, október 12.

A francia közvéleményt nagyszabású kémkedési botrány tartja izgalomban. Az ügy leleplezése összefüggésben van azokkal a hírekkel, amelyek szerint az új német felvonulási terv szerint az esetleges német-francia háború esetén

a német csapatok megkerülik a francia erődítési övet és Svájcban keresztül támadják meg Franciaországot.

Ezekkel a megerősíthetetlen, de nem elképzelhetetlen hírekkel a francia közvélemény figyelmét a keleti határerődítmé-

nyekre terelték, mert ezek vannak hivatva megtörni az első német támadásokat. Így pattant ki a kémkedési botrány, a melyről azonban egyelőre még nagyon szűkszavú jelentéseket adnak ki.

Lapjelentések szerint a francia hatóságok letartóztattak egy Schopp nevű előmunkást, aki állítólag valami

Weber nevű mérnöknek átadta a keleti erődítmények egész tervezetét és az erre vonatkozó összes térképeket.

Ugyancsak letartóztattak egy Drosta Hermina nevű német nőt és egy volt katonát is, aki a nővel összeköttetésben volt.

NEM ÉS NEM ÉS NEM!

A temesvári téglagyár igazgatója nem akar kiköltözni a lakásából

A város elvágta a villanyvezetékét és elzárta előle a vizet

Temesvár, október 12.

Buna Demeter, aki őrnagy volt a csendőrkézlél, azért hagyta oda a csendőrséget, mert ott akadályozva volt liberális eszméinek gyakorlásában. Eppen akkor állott az ország általános választások előtt és Buna Demeter felcsapott Temes-torontálmegyébe liberális kortesnek. Buna Demeter nagyszerű kortesnek bizonyult, mert még a halottakat is le tudta a liberálisokra szavaztatni, azonkívül ő volt az, aki Temes-torontálban behozta a duplafedelű urnát. A sikeres választás után, amely a liberálisokat kormányra juttatta, Buna Demeter jutalmul bejutott Temesvár városához főtisztviselőnek és beülleték a városi téglagyár igazgatói székébe. Javadalmazása: havi tizenkétezer lej, hat szobás szabad lakás, minden kényelemmel, fűtés, világítás, autóhasználat és évi ötven-hatvanezer lej jövedelemrészesedés.

Buna Demeternek téglagyári igazgatói működése leginkább abban merült ki, hogy az összes magyar munkásokat kidobálta és hogy a — szomszédos tanyák baromfiát sorra halomba lőtte.

Aztán jött a Jorga-féle választás, amelyben — mint ismeretes — a liberálisok együtt mentek a jorgistákkal. A választáson újra nagy szerep várt Bunára. Maga vállalta. Még a hivatalába se járt be. Senki nem merte szóvatenni, hogy erre a kortesidőre még szabadságot sem kért. Most még jobban végezte a dolgát. Neki köszönhető az az újítás, hogy a választók ezreinek nem kellett a szavazási helyiségek előtt tolongani. Az emberektől ugyanis csendőrök és detektívek az utcán a legudvariasabb formában — pofon, bökcsök, bekísérés — elkérték a szavazási cédulákat és aztán civilben elmentek szavazni ok, de nehogy tévedjenek, már olyan szavazási lapokat kaptak, amelyekre a liberális listára már előre oda volt nyomva a pecsét.

Ez után a választás után Bunának újra jutalom járt ki a város zsebéből. Kapott még egy vállalati igazgatóságot. Megtartotta a téglagyár vezetését, ezenfelül pedig tejközponti igazgató is lett. A tejhez ugyanis a téglagyári igazgató legalább is annyit ért, mint a volt csendőrnagy a téglához. A tejközponttól is

járt Buna Demeternek nagyszerű fizetés, ingyen tej és évi renumeráció.

A tejközpontnál is első dolga volt a magyar munkásokat és magyar kociskákat kidobálni. Nem vett föl helyettük újakat hanem kötelezte a téglagyári munkásokat, hogy hajnalban néhány órán keresztül a tejközpontban dolgozzanak és a tejkifuvározással és kihordással foglalkozzanak. Egészséges — mondotta — számukra egy kis mozgás, mielőtt a gyárba mennek.

Már-már úgy látszott, hogy Bunának minden újabb választáskor egy-egy újabb városi vállalat igazgatósága hull az ölébe, amikor tavaly a nemzeti-parasztpárt került kormányra.

Akkor kiderült, hogy a téglagyár igazgató nem ért a tejhez és azért felmentették a tejközpont vezetéséről. Csakhamar kiderült azonban, hogy a volt csendőrnagy a téglához sem ért, mert a téglagyár vezetéséről is felmentették, sőt még fegyelmi vizsgálatot is indítottak ellene. A fegyelmi vizsgálat azzal végződött, hogy írásbeli megdorgálásban részesítették és a központi városházán teljes jelentéktelen beosztást adtak neki.

Buna ezt nem fogadta el és most már közel egy éve nem teljesít szolgálatot.

Közben felszólították, adja át a lakását az új téglagyári igazgatónak. Nem tette. Másodszori felszólításra sem tette. Harmadszorra sem. Akkor kilakoltatási per indítottak ellene. A bíróság kötelezte a lakás átadására. Nem tette.

Bemutatták neki a fogyasztott villanyáram számláját, mivel már nem igazgató és nem jár neki ingyen világítás. Nem fizette meg. Mikor a pénzbeszedő másodszor jött, kidobta.

Szombaton a város radikális lépése határozta el magát.

A téglagyári igazgatói lakás előtt elvágta a villanyvezetékét és az utcán elzárta a vizet.

Buna lakása most olyan, mint az ostromlott vár. A héten rendőrszolgálat vonulnak ellene és megszállják.

Buna Demeter cókómkostól kiteszik az utcára.

Sic transit gloria mundi. Hja, a csillagok nem nőnek az égig. Egyszer még legdicsőségesebb liberális kortesnek leáldozik a napja. Noapte Buna!

(i. k. e.)

Romániai tőkével Genfben német emigráns lap indult

Genf, október 12.

A Népszövetség fővárosában a múlt héten francianyelvű, új napilap jelent meg „Le Moment” címmel. Az újság német emigráció érdekeit képviseli, elsősorban figyelmet fordít a nemzeti zsidó-problémákra is.

Rendkívül érdekes a lap megjelenéséről szóló információk az az, eddig megerősíthetetlen része, hogy

a „Le Moment” mögött romániai zsidó tőke áll.

Egyébként a lap népszövetségi rovatát a franciaországi zsidóság ismeretlen nevű zére, Guignebert vezeti.

A lap teljes első számát a mai német állapothoz ismertetésének szentelte. Erről szóló cikkek azt igazolták, hogy nemzetiszocialista uralom egyetlen célja a német birodalom militarizálása.

- Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorgégénél, fejbőlgégénél, szédülésnél, homoktárási hányingernél 1-2 pohár természetes „Feren József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat.

Felakasztotta magát a bukaresti Eforia-fürdő dús gazdag tulajdonosa

Bukarest, október 12.

Rejtélyes öngyilkosság tartja izgalomban fővárost. Egy dús gazdag ember, a bukaresti társaság egyik ismert tagja, vetett véget a kezeivel életének.

Aftalion nagyvállalkozó, a bukaresti Eforia-fürdő tulajdonosa, akinek vegyirtógyárai is vannak, kedden délután 3 óra körül megjelent az Eforia-fürdőben, hogy szokás szerint elvégezze. Majd hirtelen azt mondta az ott körülvevő személyzetnek, hogy szedje a fürdőhelyiségekben. Négy óra körül az alkalmazottaknak feltűnt hosszas távolléte keresni kezdték. Sehol sem bukkantak rá, azt hitték, hogy eltávozott a városból. Később, amikor a személyzet tisztogatást rendelt az összes fürdőben, egyik kabinban megtalálták. Aftalion felakasztotta magát.

A nagyvállalkozó 65 éves volt és irigylélt méltó anyagi viszonyok között élt. Most tartják, hogy mi készíthette az öngyilkosságra?

Egyetlen esztendő alatt ötvenegymillió lejt investált Brassó városa

Voicu polgármester beszámolója a városi tanács hatalmas munkájáról

Brassó, október 12

Szerdán délután 4 órakor tartotta október havi ülését a Főtéren levő tanács-ház üléstermében Brassó város tanácsa. Az ülést Voicu Cornél dr. polgármester nyitotta meg.

Miután megállapítják, hogy 14 tanácsos hiányzik, felolvassák és helyben hagyják az elmúlt ülés jegyzőkönyvét, majd a tárgysorozatnak megfelelően megkezdődnek a hivatalos jelentések.

Elsőnek Voicu Cornél dr. polgármester szól fel és közel tíz gépirásos jelentést olvas fel Brassó város jelenlegi tanácsának egyéves működéséről. Ez a polgármesteri jelentés feltárja Brassó város jelenlegi gazdasági és társadalmi helyzetének összes titkait és arról az emberfeletti munkáról tesz tanubizonyosságot, amelyet a jelenlegi városi tanács Voicu Cornél dr. polgármesterrel az élen realizált a város fejlődése és mindnyájunk általános előrehaladása érdekében.

EGY ÉV MUNKÁSAZÁSÁNAK TAVLATÁBÓL

A polgármester beszámolójának elején bejelenti, hogy október nyolcadikán volt egy éve annak, hogy Brassó város polgársága a jelenlegi tanácsot bizalmával kiáltotta. Egy éve dolgozik ez a tanács és az általános válságok ellenére is olyan városfejlesztési programot valósított meg, amely a mai körülmények között minden lehetőségnek és törekvésnek maximumát jelenti.

A jelenlegi városi tanácsnak a tevékenysége valóban fordulópontot jelentett Brassó város életében, aminek legfőbb bizonyítéka az, hogy az elmúlt év októberében kidolgozott városfejlesztési program összes pontjait megvalósították.

Voicu dr. polgármester beszédének első része a város gazdasági helyzetéről szól és ezen keresztül a városháza pénzügyi helyzetét világítja meg. Ebből kitűnik, hogy Brassó városa egyrészt azokból az adókból tartja fenn magát, amelyeket polgárai a legelkövetkezőbb és legpontosabban fizetnek, másrészt pedig a 57 millió kölcsönből, amit a postatakarékpénztártól vett fel ez a tanács városfejlesztési célokra.

Az elmúlt év októberében Brassó város költségvetését 30 százalékkal csökkentették.

Jelenleg pedig a város negyvenmillió munkálaton dolgozik. A város vezetősége mindezek ellenére jelentős mértékben leszállította az összes közszolgáltatás és illetékeket. Így a járművek adóját 25 százalékkal, a kanális adót 20, a seprési és szeméthordási illetéket 10, a vágási díjakat 20, a szekér és teherautó illetéket 40, az autóbusszjegyek árát 20, a vásárok, terek és marhavásár illetékeit 10 a cégátala- és reklámitéket 25, az építési adókat 80-ról ötvenre, a helyi értékek alapján kivetett illetékeket pedig tíz százalékkal csökkentették.

A polgármester ezután sötét színekkel vázolja Brassó helyzetét, amely egyre súlyosabbá válik, mivel az általános válság és a kontingentálás miatt a város egykoron fejlődő gyáripára és kereskedelme nap-nap után romlik, úgy hogy a polgárság teherbíró képessége is jelentős mértékben csökkent. A város számottevő bevételi forrásai voltak a házbérek és az erdőkitermelések. A házbérek azonban csökkentek, az erdőkitermelés pedig a faár és fakereskedelem lezülése miatt elvesztette rentabilitását. Ezért a város bevételei is csökkentek. Az elmúlt évi költségvetés 72 százalékát az év végéig beinkasszálták, az idei költségvetési év hat hónapja alatt, október 7-ig az idei kötelezettségek 55 százaléka folyt be, 33 millió lej összegben. Az adóbehajtási rendszer átszervezése folytán a város egymillió 770 ezer lejjel többet vett be hat hónap alatt az előirányzott összegnél.

Ezután szó esik azokról az új városi szabályzatokról, amelyeket lapunk hasábjain részletesen ismertettünk. A város adósságai is rendezés alatt állnak. Tíz és fél millió lejnél több adóssága van a városnak az Albina banknál, amelyre vonatkozólag különböző ellentétek folytán nem sikerült kiegyezni, jöllehet a városnak

VOICU CORNÉL dr.

Brassó város polgármestere

nagyösszegű betétei vannak a banknál. Általában tárgyalások folynak az összes pénzintézettel, hogy

a náluk levő városi belétek és kötelezettségek ellenében ingatlanokat adjanak. Az állammal szemben fennálló adósságo-

kat kompenzálták úgy, hogy a város régi adósságainak nagyrészt kiegyenlítették.

A TERMÉSZET CSODÁJÁNAK DEKLARÁCIÓJA A POJÁNÁT

A polgármester beszédében ezután rátér a gazdasági hivatal működésére, a melynek részletes ismertetésére lapunk egyik legközelebbi számában kitérünk. Mindössze csak annyit említünk meg, hogy a város ezen az osztályon keresztül a középítkezések és egyéb munkálatok egész tömegét végezte el egy év alatt.

A harmadik pont az erdőügyosztály tevékenységéről számol be. Egy év alatt a város az erdők eladásából összesen 7 millió 558.710 lej bruttó bevételt realizált. Nemrég pedig eladták a Moecsbán levő erdőt közel egymillió lejért. Jelenleg a város memorandumon dolgozik, hogy

visszakapja a Zernest és Krizba községek határában levő erdősegeket, amelyeket állami tulajdonnak nyilvánítottak.

Károly király egyenes óhajára a Pojánát természeti monumentummá deklarálják. A szisztematizálási munkálatok már meg is történtek és mindössze a felsőbb jóváhagyás van hátra. Erre való tekintettel a tűzvédelmi gyakorlat teret is eltávolítják a Pojánából.

A városi kertetést is szépen működik. Brassó város legfontosabb részeit parkirozták és Hermann jelenlegi kertészeti főmérnök munkásságának eredményeként saját kertészete is van a városnak úgy, hogy a virágokat nem kell idegenektől vásárolni. Tekintve, hogy Brassó városát hivatalosan is üdülőhelynek nyilvánították, a város fűrdőilletékeket szed, amelyekből a várost szépészeti szempontból még tökéletesebbé tehetik majd, olyannyira, hogy rövid idő beforgása alatt Brassó az ország legfestőisebb szépségű városa lesz.

Tizennyolcezer beteg a poliklinikán

Brassó városának éveken keresztül a lehető legelhanyagotabb volt a közegészségügyi ellátása. A jelenlegi tanács azonban a Hirsch-utcában új poliklinikát rendezett be ahol Stefan Ulpiu dr. városi főorvos vezetése mellett máris eredményesen dolgoznak. Az új helyiség és az új berendezkedés lehetővé teszi a fokozottabb népjóéti tevékenységet. A megfelelő intézkedéseknek köszönhető, hogy

Brassót az összes járványos betegségek megkímélték.

A városi fűrdőszabályzat elkészültével lehetővé vált a tüdőbetegségek fokozottabb ellenőrzése is. Ezek a múltban, megfelelő ellenőrzés hiján, megfertőzték a város lakosságát, megdöbbentő arányokban növelve a tuberkulotikus betegek számát. A város vezetősége reméli, hogy a közel jövőben fel fogja tudni építeni az oly régóta sürgetett tüdőbeteg kórházat is.

Ugyancsak a közegészségügyi hivatal legközelebbi programjában szerepel egészségügyi lapokat készíteni az összes iskolások számára, teljesen megfizetni a prostitúciót és Calmette szírumok alkalmazásával a minimálisra leszorítani a csecsemő- és gyermekhalandóságot.

A VÁROSI TANÁCS ÉS A VÁROS NINCSTELENJEI

Voicu dr. polgármester beszéde ezután teljesen új irányt vesz. Miután a jogügyi osztály hathatós tevékenységét vázolta, rámutatott arra, hogy a városi tűzoltószervezet a legkötönyebb, a legmodernebb és jól van felszerelve. A város területén összesen 87 tüzeset fordult elő egy év alatt. S hogy milyen kifogástalanul működik a szervezet, legfőbb bizonyítéka az, hogy az összes tüzesetekből származó kár mindössze 1 millió 729 ezer lejt

tesz ki. A katasztrófát minden esetben sikerült elhárítani. Új jelzőkészüléket szereltek fel úgy, hogy azoknak száma jelenleg 62-öt tesz ki. Azonkívül négy lakást építettek a legénységnek. A tűzoltóság a különböző alkalmatlan építmények lebontásánál is segédkezet nyújtott a városnak.

Brassó város kulturális szakosztálya is szép munkásságot fejtett ki. — Megrendezte az összes fogadtatásokat, az emlékeztetés brassói király-napot, valamint a többi városi ünnepségeket. A város jelenlegi vezetősége hatalmas összegeket adott kulturális célokra, szeptember 9-én pedig a kormány tagjainak jelenlétében felavatták a Pe Tocilen levő új elemi iskolát, amely szintén ennek a tanácsnak az érdeme. Az agglomerációban jelenleg 114 személy kap ellátást. A különböző alapítványok jövedelmeiből azonkívül a város havonta 185 szegényembernek ad apróbb segélyeket. Ezenfelül 35 volt magassrangú tisztviselő, vagy azoknak özvegyei, akiknek semmi vagyonuk nincs és nyomorognak, állandó könyör-nyugdíjat élveznek a várostól. Ezeket a nyugdíjakat az alapítványok bevételeiből fedezik.

A munkanélküliek érdekében is minden lehetőséget kihasznál a város vezetősége. — 1932 decemberétől április 20-ig összesen 1077 munkanélküli családnak adott a város fa, liszt, tej és egyéb formában segélyt.

A segélyezések összege 1 millió 774 ezer 620 lejt tesz ki. Azonkívül a karácsonyi, újévi és húsvéti ünnepek alkalmával külön 421 szegény embernek adtak segélyt. A város mindezeket felül állandóan támogatja a szegénykonyhák.

— Ugyhiszem, ezzel megtettük kötelességünket — mondja Voicu dr. polgármester — azokkal a szerencsétlenekkel szemben, akiknek mindennapi betevő falatjuk is hiányzik. De a város nevében köszönetet mondok a város polgárságának felekezeti és nemzeti kiállításokra való tekintet nélkül, mert támogatásával lehetővé tette nekünk, hogy enyhítsük a nincstelenek életének szenvedéseit.

A város vezetősége bált rendezett a munkanélküliek javára. Ebből 180 ezer lej folyt be. A munkakamara megalakulásával 40 ezer lejjel támogatta ezt a fontos munkásműveletet.

Ide tartozik még bizonyos mértékben a városi anyakönyvi hivatal is, amely kifogástalanul működik, különösen azóta, amióta a bejelentő hivatalt a Tanácsban helyezték el. Az átszervezés óta a város egész lakosságát fellaajstromozták és mintegy nyolcvanezer bejelentő lapot állítottak ki, megteremtve a lakosság számára nyílt pontos kimutatást foglalkozás és egyéb tagozódás szempontjából. Ugyanakkor a rendőrség munkáját is megkönnyítették, mert a város összes lakói pontosan nyilvántartottak.

Végül pedig a közigazgatási ügyosztály tevékenységéről beszél, amely szintén hatalmas munkát fejtett ki és amelyet a jelenlegi tanács a többi ügyosztályokhoz hasonlóan teljesen újja szervezett.

A VÁROSFELJESZTÉS ÉS VÁROSROSGAZDAGÍTÁS PROGRAMJA

Voicu Cornél dr. polgármester beszámolójának legfontosabb és a tanács munkáját leginkább jellemző fejezete volt az előadás utolsó része, amelyben a városi üzemekről és a technikai szakosztály tevékenységéről beszélt.

A város modernizálása és fejlesztése szempontjából óriási fontosságu a városi autóbusszüzemek felállítása. Tekintve, hogy a városi bevételek a lakosság elszegényedése, valamint a faárak esése miatt jelentős mértékben csökkentek, a városi tanács új bevételi forrásokat keresett. A város saját kezelésbe vette az autóbusszjáratot, amely nagy rentabilitással működik. Az első hat autóbussz, amelyeket 11 hónappal ezelőtt vettek meg, teljesen ki vannak egyenlítve az autóbusszok benévelével. A bevásárlás tehát egyetlen lejjébe sem került a városnak. Junius és Julius hónapokban további 14 autóbusszt állítottak be. Az autóbusszok vételára 4.260.000 lej volt. Ebből az összegből az autóbusszok forgalmából 1.025.877 lejt fizettek ki eddig. A városi autóbusszok oly jól mennek, hogy naponta 400 lejt tiszta hasznot hoztak a városnak. Nemrég felavatták az új városi garázst, amely 900 ezer lejbe került és amely összeget szintén az autóbusszok jövedelméből fedezik.

Brassó városának dícsőségére szolgálhat, hogy Erdély egyik legmodernebb villamos üzemével rendelkezik. Voicu dr. rámutat arra, hogy úgy a magán, mint a

LUX-MOZGÓ

Ma, csütörtökön premier!

Minden idők legnagyobb kémfilmje

BRIGITTE HELM

Karl Ludwig Diehl, Oszkár Homolka, Theodor Loos, Julius Falkenstein

az osztrák-olasz kémkedés filmdrámájában, amely az osztrák titkos kémszolgálat hiteles dokumentumai alapján készült, osztrák és olasz vezérkari tisztek felügyelete alatt.

Az összes szabad és mérsékelt árú jegyek érvényesek!

KÉMEK MUNKÁBAN

A tolongás elkerülése végett kérjük jegyekről elővételben gondoskodni!

közüvilágítást sikerült hosszú időre biztosítani. A svéd társaság nyolcvanöt millió lejért investált ebbe a vállalkozásba, Brassó városának pedig, amellyel, hogy idővel saját tulajdonába megy át a villanytelep, hatalmas haszna van a fogyasztás utáni százalékból, továbbá haszna az, hogy 2 millió lej kiadástól szabadult meg azáltal, hogy most a közvilágítás ingyenes. A magánfogyasztásban a villamos áram díja 11.80, az ipari áramé 5.40, a közvilágításé pedig 2.25. Tekintve, hogy a bevezetési költségektől megakarták kímélni a város lakosságát, 13 lejben állapították meg az áramdíjat addig amíg a kétféle lej kivevő bevezetési költséget le nem törlesztették. Jelenleg a külvárosi utcákban folynak a villamosítási munkálatok úgy, hogy e hó végéig Brassó összes küll- és belvárosi részén égni fog a villany.

Ugyancsak szépen működik a városi gázgyár, amelynek jelenleg 600 fogyasztója van. A város a közüzemek ügyosztályán keresztül a város tisztasága érdekében is rengeteget tett. Az utcákat seprik, és öntözik, ami a legegyszerűbb követelménye egy modern városnak.

MILYEN MUNKALATOKAT FOLYTAT JELENLEG A VÁROS

A városi tanács tevékenységének másik sarkalatos pontját képezi a technikai ügyosztályról szóló beszámoló. Ez az ügyosztály rengeteg munkával elkészítette az összes közmunkák terveit, azok árlejtési programját és általában fontos funkciót töltött be a városi beruházások terén. Legjobb jellemző a városi tanács elvitathatatlan érdemeit azok a munkálatok, amelyek jelenleg folynak. Miután a polgármesteri kijelentés közel harminc utcát sorol fel, amelyeket kanalizáltak és rendeztek, a következő megvalósított és folyamatban levő munkálatokról számol be:

Az autóbussz üzemek létesítése 6 millió 100 ezer lej investícióval, a városi garázs 900 ezer, a Derestye-uti vízvezeték installálása 300 ezer, a többi vízvezeték munkálatok 1 millió, csatornázások 3 millió, adóhivatalok építése 320 ezer, a hosszúutcai tramváj vonal felbontása 600 ezer, a városi közvágóhid építése 29 millió, a sporttelep építése 1 millió 500 ezer, a Carpați-utca megépítése valamint a többi utcák helyrehozása 1 millió 554 ezer, a városi épületek reparálása 900 ezer, az utcáprók otthonának átalakítása 100 ezer, a poliklinika, bejelentő hivatal és egészségügyi hivatal helyiségeinek újrapépítése 400 ezer lej, a posta előtti földalatti illemhely és benzinkút megépítése 800 ezer lej, a tanácsi építkezések 95 ezer lej, parkirozási munkálatok 700 ezer lej, a méhkerti városi istálló felépítése pedig 460 ezer lej befektetéssel. Azonkívül a város 2 millió 780 ezer lejért investált a Modern-mozgó, a Brasovia sporttelep, a Florescu valamint több kisajátított ház lebontására. Ilyenformán a jelenlegi városi tanács összesen közel ötvenegymillió lej kivevő beruházásokat eszközölt rövid egyéves tevékenysége alatt.

PONTOS HATÁROZATOK

Mielőtt a vita megindult volna, megállapították, hogy a magyar tanácsosok közül a következők jelentek meg a gyűlésen: Málnásyné-Zakariás Erzsébet, Király Lajos, Szegő Árpád és Szele Béla dr. állandó választmányi tag.

A polgármester expozéját taps és éljenzés honorálta. Ennek elhangzása után Constantin György és Ziske Viktor dr. tolmácsolták a polgármesterrel és az állandó választmányal, valamint a városi ügyosztályok vezetőivel szemben a közönség elismerését és köszönetét, majd Copony Traugott javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy a jelentést, mely Brassó fejlődésének történelmi dokumentumát képezi, három (román, magyar és német) nyelven kinyomatják és a lakosság rendelkezésére bocsátják, hogy a város közönsége is tájékozódást szerezhesen arról az alkotó, szép munkáról, melyet a város mai vezetősége egy év alatt végzett.

A közgyűlés tudomásul vette a belügyminiszter leiratát, mely szerint a város tanácsában a munkakamarát nem illeti meg képviselő, minek következtében a munkakamara által delegált N. Cristoccea megbízatása megszűntnek nyilvánított.

Szele Béla dr. előadta ismertette az állandó választmány javaslatát több utcánév megváltoztatása tárgyában. A javaslatot elfogadta a tanács.

Polony Arthur dr. beszámolt a piacrendezés ügyében végzett munkálatokról és előterjesztette a választmány javaslatát, amelyet a tanács elfogadott. E határozat értelmében a hetinapok alkalmával a gyümölcs, zöldség és élelmiszerek árúsitása a mai helyeken történhet, egyéb napokon a zöldség és gyümölcs árúsitása az egy célt, modernül átalakítandó Barcasági utcában, az egyéb élelmiszerek árú-

ASTRA MOZGÓ

PREMIER
Erdély részére:
csütörtökön,
október 12-én

A KÜLFÖLD
NAGY SIKERE!

SCHMIDT JÓZSEF

EGY DAL, AMELY MEGHÓDITJA A VILÁGOT

A CSODAS HANGU TENORISTA AZ
CIMÜ GYÖNYÖRŰ FILMOPERETT BEN

SZEREPLŐK:
Charlotte Ander,
Viktor de Kowa,
Fritz Kampers
RENDEZŐ:
Richard Oswald

sítása pedig a mai húscsarnokban fog eszközöltetni. A baromfi, tojás stb. árusítása az Alsó-Villa-utcában marad.

A tanács tudomásul vette, hogy az állandó választmány szeptember hónapban is felülvizsgálta a városi pénztárakat és mindent rendben talált.

Brediceanu Tiberiu dr. jelentést tett arról a sajnálatos betörésről, amely a város jövedéki pénztárából 132.888 lejtszakmányolt. A tettesek megkerültek, de a kár nem térült meg.

A tanács ezután helyben hagyta a kü-

lönöző kisajátítási határozatokat, majd tudomásul vette, hogy a vágóhid géprendezési munkálatait Bernacky bukaresti mérnöknek itélték oda. Ugyancsak tudomásul vették a földművelésügyi minisztériumnak az átíratát, amely szerint Mangáliában 5979 lejért nyaralóhely építési célokra házhelyet adott Brassó városának.

A városi közgyűlés interpellációkkal ért véget, amelyek során követelték Stefanovici adóperceptor felfüggesztését. A polgármester kérte, hogy ezt az indítványt írásban nyújtsák be.

A meggyilkolt kovásznai adóellenőr ügye visszakisért

Az özvegy férje emlékének meggyalázásáért sajtóper indított

Brassó, október 12.

Még a múlt év szeptember 4-én történt, hogy Maria Tănăsescu, egy kovásznai nyugalmazott főhadnagy felesége, öt revolverlövessel meggyilkolta Zaharie kovásznai adóellenőrt. A törvényszéki tárgyaláson a gyilkos uriaszszyon azzal védekezett, hogy az adóellenőr becsületében sértette meg.

Az uriaszszyon férje és családja jelenlétében Zaharie kijelentette, hogy a főhadnagy felesége a szeretője volt. Ezért folyamodott az asszony ilyen erőszakos megtorló lépéshez.

A törvényszék helyt adott az asszony védekezésének és nem előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságért büntette, hanem az enyhítő körülmények figyelembevételével, nagymértékű felindulásban elkövetett gyilkosságért csak kétévi börtönrre ítélte.

Az adóellenőr halálának tragikus körülményeit Muscalu Joan, az Uniersul munkatársa megírta lapjában annak idején. Most az adóellenőr özvegye halott férje emlékének sajtó-

ulján elkövetett meggyalázásáért perelte be Muscalu Joan.

A brassói törvényszék II. szekciójának Sănpetrescu-Bănulescu-tanácsa ma foglalkozott az ügygel. Dr. Filimon Bogdan brassói ügyvéd látta el az újságíró védelmét. A védőügyvéd a tárgyalás elnapolását kérte, a bizonyítékok kiegészítése érdekében. Kijelentette dr. Bogdan Filimon azt is, hogy a védelemnek módjában áll

a bíróság elé terjeszteni százötven kovásznai lakos által aláírt és a kovásznai vizsgálóbíróhoz felterjesztett emlékiratot, amelyben a halott adóellenőr viselt dolgait, így zsarolását és más manővereit tárták fel a hatóságoknak.

Mardare ügyész és a magánvád tiltakozást jelentett be a védelem indítványa ellen.

A bíróság hosszas tanácskozás után 1933. január 31-ére napolta el a tárgyalást és új tanúk beidézését rendelte el.

Az Autorizált Könyvelők és Könyvszakértők Testületének brassói körzete

felhívja a testület munkanélküli tagjait, hogy a körzet székhelyén, a Román Nemzeti Bank brassói fiókjánál (Kapu-utca 45.) személyesen jelentkezzenek és közöljék nevüket és címüket.

A Brassói Magánalkalmazottak Szindikátusa

a munkanélküli magánalkalmazottak jegyzékének összeállítása céljából a brassói munkakamarától vett felszólítás alapján kéri a szindikátus összes munkanélküli tagjait, valamint általában minden munkanélküli magánalkalmazottat, hogy a szindikátus alelnökénél, Kompradt Jenőnél („Făinăriu”, Porondtér 15.) írásban a következő adatokat adják le: név, foglalkozás, születési hely, idő, családi állapot, gyermekek száma, mióta munkanélküli, mióta lakik Brassóban, hol volt utóljára alkalmazva, milyen más munkát vállalhatna. Saját érdekében jelentkeznek mindenki legkésőbb október hó 14-ig, szombat estig.

A brassói róm. kath. Nőegyesület

október 17-iki társasvácsoráján a következő műsorral kedveskedik vendégeinek a rendezőség: 1. Nyitány, előadják: Szóts Vilmos, Nágel Ödön, Barabás Albert és Szóts Tibor. 2. Mecs Lászlótól szaval: Gyerkő Annuska

ág. ev. tanítónő. 3. Beethoven: In questa tomba, H. Wolf: Über Nacht, Brahms: Von ewiger Liebe das Mädchen spricht, énekl: Lullu Glückner-Dörschlag, zongorán kíséri: Adolf Weiss. 4. Magyar nótákat hegedül: Kozák Dundi, zongorán kíséri: Paulusz Elemér. 5. Hilde Leiter tánc- és tornatanárnő tánc. 6. Mendelszohn: A dalnok lengé szárnyán, Kálmán Imre: Oh, holdas est, Paulusz Elemér. Csak te néked, Schumann: A napsugárhoz, énekl: Berecki Lajos, zongorán kíséri: Paulusz Elemér. 7. Magyar nótákat játszanak: Szóts Vilmos, Nágel Ödön, Barabás Albert és Szóts Tibor. Konferál: Paulusz Ferenc. A családias jellegű összejövetelen az egyszerű utcai öltözet is megfelelő. Vacsorajegyek a Nőegyesület irodájában, Kolostor-utca 25., délután 4-5-ig kaphatók.

A brassói orvostestület közgyűlése

A brassói és brassómezei orvosok hivatalos testülete november 12-én délelőtt 11 órakor rendes közgyűlést tartanak. A közgyűlés összehívását az tette szükségessé, hogy a jelenlegi vezetőség mandátuma lejárt. A közgyűlést a tanácsházban tartják és annak tárgysorozata az új tisztikar megválasztása.

Az Encian si- és turistacaylet

október hó 18-án, szerdán este fél 9 órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait ezúton hívja meg a vezetőség.

Kémek munkában

(Bemutató a Lux-mozgóban.) A világsajny egy hirdette ezt a művet, mint minden idők legnagyobb kémfilmje. És valóban a legnagyobb. A „Kémek munkában”, amelynek pesti címe a „Láthatatlan gárda” volt, valóban páratlan a maga nemében. Ilyen nagy kémfilmben még nem alkottak. A szövegkönyvtől kezdve, amelynek motívumai a világháború hiteles dokumentumai alapján készültek, a rendezésen és a szereplőkön keresztül oly tökéletes egész, hogy azt méltán egyszerű szavakkal alig lehet. A háború előidőiben indul a film, egy kémnő körül, akinek szerepét Brigitte Helm alakítja. Szeretne, Carl Ludwig Diehl, aki a világháború kitöréséig bujdosik, mert hazájából, Ausztriából elűldözték. A háború kitörése után osztrák kémme válik, Olaszországba kerül. A szép Marcella Galdi grófnő (Brigitte Helm) a világháború legveszedelmesebb kémnője. Kérdések az idegfeszítő izgalmak. Hajszák repülőgépen és szárazföldön, az olasz és orosz front mögött. Olaszországban az osztrák és olasz kémek élethalálharcra, amely eldöntötte a világháború sorsát. A cselekmény aztán Ausztriában folytatódik. A filmet pompás felvételek tarkítják. Olyan élmény ez a film, amilyenben hosszú idő óta nem volt lése a város közönségének. A világhírű kémfilme ma, csütörtökön kezd vetíteni a Lux-mozgó.

Brassói limlomok

GALAMBSZINŰ ÖREGUR

Mondjuk: elbocsátott tanár. Kémén gallerban, — a fülét is megtakargatja, olyan magas. Galambszinű nyakkendő Galambszinű szemek. Tiszta és csöndes Okosabb, mint akarki. Mert a kirak előtt a könyvkereskedés kirakata elő nem a kampókereszktes kiabálások böngész, meg nem a hilleráj szí kozódásait olvassa, hanem van ott a rakat üvegére ragasztva egy térkép, a nézi. Újjával nézi. Az ujjá mek. A izgalomtól. Hogy látod, fiam, megismem mégis: ez az a Washington és itt ez a Het-tó. És akinek mindezeket monja, az egy katoná, fehér kabátban és fital és tetszik neki, hogy egy ilyen galambszinű uri öregur neki magyaráz. A pedig magyaráz tovább: látod, fiam, a centiméter itt tulajdonképpen harmin és fél kilométert mutat. Húúúúú! rikolt a meglepetéstől a katoná. Közben fiatal kamaszok jönnek, ismerik a galambszinűt, tanárunk volt nekik, akkoriban persze, parancsoltatott is nekik, sgoru volt és nem lehetett a hála mög állni és nevetni. mint most. Most a hómögé állnak és nevetnek és kacagnak, röhögnek. Az öreg magyaráz, a katoná szégyelli magát, elindul. Fogná öreg, de a fiam nem hajlandó, megy, megy. A vénember öregesen meg áll a kirak előtt, remeg az ujjá, remeg csak, az megy ő is, galambszin szeme van és hólott háta van, mint a tuberkulitikusnak és szomorúsága van, mint az e szaknak, meg az ösnek, meg az öregnek, amibe belefördült.

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegségekben szenvedők részére. Ára 73.— lejt. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

TALLOZÁS

Ilse Torgler

Torgler kommunista képviselő leánya Prágában van. Prágába vitték. Bizton-
ságban volt Németországban is, de mégis
jobb neki Prágában. Az ilyen kis leány-
nak, aki második polgárista, tanulni
kell, már pedig Ilse Torgler Németország-
ban nem tudott tanulni. Az iskolában
csufolták és kizárták. Nem a tanítói,
hanem a társnői. A tanítói csak türték,
hogy az iskolapajtások csufolják a kis-
leányt. A cseh Salda professzor emig-
ráns-védelme alá került a kisleány és
most egy prágai mérnök-családnál la-
dik, akik gondozzák, simogatják és felej-
tetik vele a keserűséget. A kisleány nem
mehet el a lipcsei tárgyalásra és nem te-
het tanúságot az apja mellett. Pedig ko-
moly és fontos dolgokat tud és mond.
Rettentő fontos és komoly dolgokról be-
szél. Arról beszél, hogy a Reichstag épü-
letének felgyújtása estéjén együtt va-
csorázott apjával az — Aschingernél.
Ugyanakkor, amikor apja felgyújtotta a
Reichstagot. Tizenkét éves volt. A vádlott
leánya. Elfogult. Nem lehet hitelt adni
a szavának. Van der Lubbe az más. El-
mult husz éves. Nem rokona a vádlott-
nak. És szavahihető. Egyértelmű szava-
kat mond. Hol azt mondja, hogy „igen”,
hol azt mondja, hogy „nem.”

Briand kátrány-szószbán

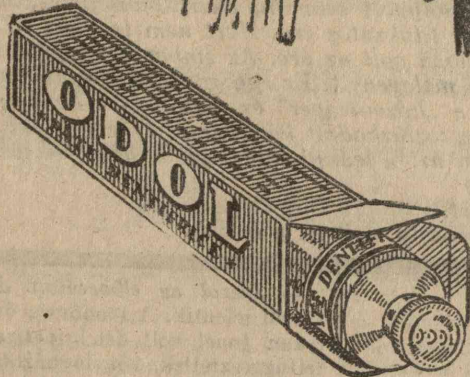
A kis Briand-szobrot kátránnyal öntöt-
ték le és fel akarták gyújtani. A merén-
y-
let nem sikerült, habár ez mellékes is.
Az akarat és a kísérlet itt annyit jelent,
mint a befejezett tett. Briandnak, aki
azt mondta, hogy: Béke, halála után
is halni kell. Ezt mondja a — kátrány.
Ezt mondja világszerte a bomba, az
ekrazit, a kezigránát és a revolver. Tö-
meg-kiváncsálom, hogy öljük meg egy-
mást. Ugy néznek ki a dolgok, hogy Eu-
rópa nagyobbik fele ölni akar és csak
kisebbség az, amely békét, nyugalmat
és emberi életet kíván. Teljesen értelmet-
len idealizmus ezt az ember-csordát bé-
kére erőszakolni. Össze kell ereszteni
őket. Teljék a kedök: öljék egymást
halomra. Ma már nem úgy van, mint
tizenöt évvel ezelőtt. Ma már nemcsak az
hal meg a háborúban, aki „tauglich” és
akinek nincs megfelelő „protekcioja.”
Ma városok és megyék pusztulnak ki
szempillantások alatt. A bacillus-eső és
a gáz-felhő hamar végez ezzel a csordá-
val. Ha mindhárom akarja...? Csak
egynéhány tucat lázító és fenegye-
reknek kell elpusztulni, hogy a többi
észreébredjen és kátrányos helyett ba-
bérzapporral köszöntse a megkerült Eu-
rópa jó szellemét: Briand szobrát.

Hock János,
akinek megbocsátanak

Hock János ismét a bíróság elé kerül.
Ez alkalommal a felelősségi bíróság kö-
telessége megállapítani, hogy Hock Já-
nos gyalázta-e nemzetét, avagy nem. Az
ítélet még nem hangzott el, de egész Ma-
gyarország, sőt az egész világ tudja,
hogy Hock Jánost felmentik. Minden
előkészület megtörtént, hogy felmenthes-
sék. Az elsőfokú kilenc vádpontot ol-
vasott az öreg pap fejére az ügyész és
egyetlen vádban találta bűnösnek a bi-
rósa. Most már csak négy vádpontot
tart fenn az ügyész és így majd egyetlen
vádpontban sem találja már bűnösnek a
Tábla. Nem egészen jól csinálja ezt a
Hock-ügyet a magyar politika. Sokkal
egyszerűbb, szebb és nemesebb lett vol-
na ezt a komoly és okos öreg papot fér-
fiasan és nagylelkűen visszafogadni. Meg-
kellett volna neki bocsátani. Még a ma-
gyar határ előtt meg kellett volna neki
bocsátani. Többet jelent ez a bocsátat,
amelyet a Tábla, vagy Kuria engedélyez,
mint az a bocsátat, amely fölé a politi-
kai gyűlölet érkezik el? Nem, nem je-
lent többet, sőt sokkal kevesebbet jelent.
Most felmentik, mert a bíróság nem ta-
lálja bűnösnek, úgy azonban megkegyel-
mezhetett volna neki a megsértett állam-
vezetési rendszer, mert nem akart to-
vább bosszuálló lenni. Erre a magaslatra
nagyritkán jut el a politika. Ma még
ritkábban, mint valaha.

A spanyol szünet

Az új spanyol kormányban nincs bal-
oldal és nincs jobb. A polgári közép ka-
pott megbízást arra, hogy a forradalmak-
tól felszántott Ibériai felszigeten rendet
teremtson. Könnyen a dolog nem ment.
Ma nem lehet egyszerűen kizárni a jobb,
vagy baloldalt, mert az élet nem a pol-
gári közép hibizománya többé. Csak
pánnak az életben és harcok és az igaz-
ságtevésnek nem formája többé az az
erőszak, amellyel a peroráló felek vitá-
ját elvágja a bírói szó ereje és hatalma.
Ez a szélsőségmentes kormány is csak
ugy jött létre, hogy a köztársaság elnö-
ke, Zamora, lemondással fenyegetőzött.
Erre megalakították a „rögtönzött” ko-
mányt. Spanyolországban így hívják
Martinez Barrios új alakulatát. Hirtelen
kellett egy kormány, mert az ország a
kormányválságot még valahogy kibírja,
de az elnökválságot semmiesetre. Tehát
rögtönzött kabinetet teremtettek. Valami
olyasfélé, mint a színházban a felbonás-
magukat.

ODOL

FOGPÉP

nagymennyiségű kolloid alkatrészt tartalmaz és ezért alaposan megfiszítja a fogakat, meg-
szabadítja őket mindenféle kellemetlen szagtól, festékanyagtól és tisztatlanságtól.

*Ha fogának
románcát kimélni
akarja*

és mégis azt óhajtja,
hogy fogai fényesek
és fehérek legyenek,
csak

ODOL-fogpépet
használjon.

Az ODOL-fogpép
finoman megőrölt
porból készül és meg-
tisztítja fogait, anél-
kül, hogy ártana az
érzékeny fogrománc-
nak. — Az

Rooseveltre hivatkozással:

A német Jegybank értékpapírok fedezete mellett pénzt akar szaporítani

Schacht dr. a német bankjegypolitika fordulátát
már bejelentette Baselben

Titokban megfelelő mennyiségű értékpapírokat vásárolt már össze
a német Birodalmi Bank

Genf, október 12.

A Nemzetközi Fizetések Bankjának
igazgatótanácsa ma ülést tartott. Az igaz-
gatótanács teljesen annak a közlésnek
hatása alatt áll, amelyben Schacht dr., a
Reichsbank elnöke szigorúan bizalmas
formában ismertette a Reichsbank hely-
zetét.

Az igazgatótanács teljesen tisztában
van azzal, hogy a Reichsbank sorsától
függ egész Európa sorsa s így érthető,
hogy

a N. F. B. körében egyenesen katas-
trófális hangulat uralkodik.

A mai nap folyamán hivatalos közle-
ményt adnak ki Schacht dr. baseli láto-
gatásáról. A közvélemény csak azt fogja
megállapítani, hogy

Schacht, a Reichsbank nevében, a hágai
egyezmény értelmében formális hozzá-
járulást kért a Reichsbank alapszabá-
lyainak már régóta elhatározott módo-
sításához.

Ez a módosítás elvi jelentőséggel fog bir-
ni és nagy körvonalaiban már le is fek-
teték.

Amit azonban ez a hivatalos közlemény

nem domborít ki, az a küszöbön álló re-
formoknak óriási hordereje. Ezek a re-
formok ugyanis nem tartalmaznak keve-
sebbet, mint az amerikai inflációs példa
követelését és Schacht dr. egész nyíltan
hivatkozik intézkedéseinek védelmezése
során a Rooseveltnél által statuált
példára.

Schacht dr., mint ezt magánbeszélgeté-
sek során kijelentette, az ugynevezett
open-market-politic jogát követeli a
Reichsbank részére.

A Reichsbank nyilvánosan igazoltatni
akarja, amit titokban már régóta keresz-
tülvisz.

Nyíltan beismerik most, hogy

a német állampapírokat a bankje-
gyek fedezetére akarják felhasználni.

A Reichsbank „strohmännok”-kal titok-
ban már felvásárolta ezeket az érték-
papirosokat.

A befektetési piacon nagy kínálat volt
ezekben az értékpapírookban, a Reichs-
bank azonban közben már bőven befe-
dezte magát úgy, hogy az állampapíro-
sok árfolyamai erősen zuhantak.

Schacht dr. azt hozta fel intézkedési-
nek védelmére, hogy nem cselekszik mást,
mint ami Amerikában történt a legutóbbi
hónapokban. Szándékától nem engedte
magát eltéríteni a semleges államok til-
takozásával sem.

A N. F. B. igazgatótanácsa tudomásul
vette Schacht dr. szándékait.

A Reichsbanknak azt a szándékát, hogy
nyílt márkapolitikával gyakoroljon ha-

— Asztma és szívbetege, mell- és
tüdőbaj, görvél- és angolkór, pajzsmirigynagyob-
bodás és golyvaképződés eseteiben a természetes
„Ferenc József” keserűviz a gyomor és be-
lek működését kitűnően szabályozza. Európai és
amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknek
tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező
székrekedések a Ferenc József viz használatára
folytán lényegesen enyhültek.

tást a német értékpapírokat, a bank-
törvény módosításával akarják megváló-
sítani. A Reichsbank tehát most engedélyt
kap arra, hogy

a váltók és csekkek mellett az értékpá-
pirosokat is felhasználja a jegybank
fedezésére

és pedig a forgalomban levő bankjegyek-
nek arra a részére, amelyeknek nincs
arany és devizafedezetük.

**VILÁG-
MÁRKA!**

Egészsége
érdekében
óvakodjék
silány
utánzatoktól

HIREK

Semmi: csak egy kis névelemzés

Nem a név hangzása garantálja mindig az illető nemzetiségét. Akárhány derék magyar van, akinek némeles a neve.

Némelykor azonban ebből bajok származhatnak. Például az iskolában névelemzés alapján a némeles nevű magyar gyerekembert a magyar osztályból úgy áthajítják a német osztályba, hogy a lába sem éri a földet.

De előfordul az is, hogy a némeles hangzású magyar tanítót is kidobják az állásából és pedig rapasz trükkkel.

Tessék csak idefigyelni, kérem. Épületes történetet mondok, amelynek színe helye Temesvár.

A temesvári inasiskolák tanítói évről-évre egy esztendőre szóló megbízással a város nevezi ki.

Sájerman Ferenc, Lindner János, Páger Károly és Wolf Béla tanítók már vagy két évtizede tanítottak így a tanonc iskoláiban. A kis mellékjegyedelmük rájuk fert. mert mind nagy családú emberek.

Német nevük mellett azonban jóérzésű magyarok. Jóformán nem is tudnak németül.

Ezt a körülményt használták ki a svábok, hogy őket állásukból kitarják és svábokat ültessenek a helyükbe.

Nagyon csalfainta módon csinálták ezt. Néhány sváb vezér elment Gábor Liviusz dr. főpolgármesterhez és a fülébe duruzsolták:

— Mi svábok, nem vagyunk megelégedve Sájerman, Páger, Lindner és Wolf tanítók inasiskolai működésével. Különben is elég régen működnek már ott. Jőjön a helyükbe más négy német tanító.

Mindjárt elő is terjesztettek négyet. Gábor Liviusz dr. főpolgármester nem ismeri személyesen a négy németnyelvű magyar tanítót. Nem látott bele a kártyába. Meg nem is tettelezt volna fel senkiről ekkora huncutságot.

Kedveskedni akart a sváboknak, amikor négy sváb tanító helyébe négy másik sváb tanítónak adott megbízást az inasiskolában való tanításra. Elvégre — gondolta — a svábok dolga, hogy melyik négy sváb tanítóval akarják a sváb inasokat taníttatni.

A tanonciskolai tanítók kinevezése most jelent meg. A tavalyi öt magyar tanítóból egy maradt meg. Ennek szerencsére szívtly magyar neve van és még a legrapaszabb fondorlattal sem lehetett volna ráfogni, hogy sváb.

Épületes és jellemző história. Ugyebár? Ifjabb Kubán Endre

— A király ismét Színájában van. Bukarestből jelentik: Károly király a hadgyakorlatok befejezése után visszatért Színájába, a hol a Foisor-kastélyban szállott meg.

— IDŐJÁRÁSJELENTES. Budapestről jelentik: A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint délnyugati légáramlás, enyhe, nappal derültebb idő várható.

— A bukaresti vasúti kongresszusra nem jöttek el a Szovjet kiküldöttei Bukarestből jelentik: Az eddigi jelentések szerint a Bukarestben folyó nemzetközi vasúti értekezleten az orosz Szovjetunió kiküldöttei is megjelennek, sőt egyes hírforrások már megérkezésüket is bejelentették. A közlekedésügyi minisztérium most közleményt adott ki, amely szerint a szovjetkiküldöttek, akiknek az értekezleten meg kellett volna jelenniük, mégsem vesznek részt a megbeszéléseken, s így természetesen nem is jönnek Romániába. Az elmaradás okáról nem szól a nyilatkozat.

— Meghalt gróf Wenckheim Dénes. Budapestről jelentik: Gróf Wenckheim Dénes 72 éves korában, vidéki birtokán meghalt. A gróf több ízben volt képviselő, az utolsó években pedig a főrendiház tagja volt.

— MAROSVÁSÁRHELY DRÁGALJA STAN VIDRIGHIN TERVÉT. Tudósítónk jelenti: Beszámoltunk már arról, hogy Marosvásárhely városa át akarja alakíttatni vízvezetékét. Az átalakítási munkálatok előkészítésére Stan Vidrighin, a CFR volt vezérigazgatóját kérték fel, akinek tervei szerint az átalakítás huszmillió lejbe kerülne. Stan Vidrighin mérnök-ember és elsőrangú szakértő, aki a tervek elkészítéséért 700 ezer lejt kér. Marosvásárhely tanácsa Bernády Györggyel az élén kifogásolja, hogy az átalakítási terv ilyen sokba kerüljön. A város ma úgy döntött, hogy a terv díjazását illetőleg addig nem dönt, amíg Stan Vidrighin a részletes terveket is elő nem terjeszti.

— FELROBBANT A RAKÉTAREPÜLŐ LABORATÓRIUMA. Osnabrückből jelentik: Tilling híres német rakétarepülő osnabrücki laboratóriuma rakéták töltése közben a levegőbe repült. Tilling és asszisztensnője halálosan megsebesültek. Egy szerelő könnyebben megsebesült. Tilling és az asszisztensnő életéről lemondtak az orvosok.

— MAROSVÁSÁRHELY ÉS A MALOMBÉRLŐ. Tudósítónk jelenti: Több alkalommal beszámoltunk már arról, hogy Zsigmond Samu malombérlő többmillió kártérítési igényrel lépett fel Marosvásárhely ellen. A város tegnapi tanácsülésén beszámoltak arról, hogy nem sikerült a malombérlővel egyezséget kötni és így a város kénytelen túrni, hogy Zsigmond Samu a várost kárigénye erejéig peresítse. Ennek ellenére is az egyezkedési tárgyalások tovább folynak.

— Zita Rómába utazott. Rómából jelentik: A legújabb jelentések szerint Zita exkirályné az olasz királyi pár meglátogatására Rómába utazott. Az exkirályné megérkezésénél, minden ünnepélyes fogadtatást mellőzték. Az „Est” értesülései szerint Zita exkirályné olaszországi látogatása az Ausztriában az utóbbi időben újra fellángolt legitimista megmozdulásokkal van kapcsolatban. Jelentéseink vannak arról is, hogy az exkirályné a Hotel Imperial szállóban levő lakásán egy 75 tagú osztrák zarándok csoportot fogadott és velük állítólagosan „titkos” tanácskozásokat folytatott.

— Temesvárott már újból színházbajok vannak. Tudósítónk jelenti: Szendrey intrikáinak következtében a temesvári városi tanács a színház ügyében, amelyet egyszer már Fekete Mihálynak ígért, ismét habozó álláspontot foglalt el. A magyar párt az esetben, ha a tanács Szendreynek adná a színházat, az errevonatkozó határozatot meg fogja feleltetni.

ABLAK

Ma határozottan szerencsém volt.

Egy üzletben vagyok, egyszer csak beállt egy atyafi:

— Jó, ügyes leányocskám volna, nem vennék fel szolgálni — avval ki is szól az ajtón — jere bé, te.

Erre belép egy pöttöm leányka. Meztláb, az egyik lábujja bekötve. Belépett és elkezdett mosolyogni. Nem mosolygott semmin, azért mosolygott, mert a világon volt. Mert így indította el egy titokzatos erő. Mert nem tehetett róla, éppen ezért volt gyönyörű. Ez a mosoly maga volt az arc. Az ember nézte-nézte és azon kapta magát, hogy ő is mosolygóssá melegegett. Ez egy ragadós mosoly volt. A niharvert kereskedő kezében megállt a „hőzenträger” és mosolygott. Ez egy olyan mosoly volt, hogy éppen az üzletben tartózkodott két hölgy. Az egyik azt mondja a másikkal: — Te, én megfogadom azt a leánykát. — Azt minek? — veli oda a másik. — Csak úgy, hogy nézzem.

Es meg is fogadta száz lejért.

Hát egy ilyen csodálatos mosoly volt az a mosoly!

Kingsford Smith, a hírneves angol repülő új csúcsteljesítményt akar felállítani a távolsági repülés terén. Előkészületeit az Anglia-ausztráliai légi ut megtételére már be is fejezte.

— A cseh határ — vigyáz. Nyitráról jelentik: A cseh hatóságok letartóztatták Csejner Gyuláné magyar állampolgárságú utasszonyt, aki rokonai meglátogatására utazott az országba. A letartóztatásnak teljesen neveléses indoklása van. A hatóságok arra hívatkoztak, hogy Csejner Gyuláné férjét, — aki jelenleg Magyarországon tartózkodik, — ezelőtt tíz évvel gyanús emberek társaságában látták. A rendőrség kijelentette, hogy a vizsgálat befejezéséig nem bocsátja szabadon a letartóztatott utasszonyt. A hatósági intézkedés híre óriási feltűnést keltett.

— HUNYADBAN A KÖZSÉG FELELŐSÉGRE VONJA A TANÍTÓKAT. Déváról jelentik: A törvényszék most vonta felelősségre Butuca Solomon bleszéni lakost és nyolc társát hatóság elleni erőszak miatt, melyet f. év március hó 19-én az általa követtek el, hogy Gugés Mina njonnan kinevezett tanítót nemcsak, hogy megakadályozták a tanításban, hanem formálisan kidobták, majd követ dobáltak utána. A beismerésben lévő vádlottakat a törvényszék egyenként 3-5 napi elzárásra és 500 lej pénzbírságra ítélte. — Ugyancsak tanítójuk ellen lázadtak fel Vălișora község lakói is, akik felszólították a tanítót, hogy azonnal távozzék a községből, mert amíg ő fog tanítani, nem engedik gyermekeiket iskolába. A szülők azzal vádolják a tanítót, hogy az elmúlt tanévben nem foglalkozott a gyermekekkel, semmire nem tanította őket s ezért nem bízzák gondjaira gyermekeiket. Ghebre tanító felettes hatóságánál jelentést tett az esetről és megfélelő védelmet kért.

— Egészségügyi folyóirat Marosvásárhelyen. 1973. október 15-én egy új folyóirat jelenik meg Marosvásárhelyen. Az újság „Magyar Népegészségügyi Szemle”, „Egészségügyi, embervédelmi és népevelő folyóirat” nevet viseli és dr. Schmidt Béla és dr. Szigeti Imre szerkesztésében jelenik meg. A folyóirat minden hónap 15-én hagyja el a sajtót.

tévedt asszonyt, míg a marosvásárhelyi királyi tábla, amely ma tárgyalta a vádlott felebbezése folytán ezt az ügyet, újabb mentőkörülmények és bizonyítékok hiányában helybenhagyta az egyhónapos ítéletet, amely így jogerőssé vált.

— LEZUHANT EGY AMERIKAI SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ-GÉP. Newyorkból jelentik: Chesterton város közelében lezuhant egy személyszállító polgári repülőgép. A katasztrófának 8 halálos áldozata van, amelyek közül négy halott az utasok és négy a személyzet közül került ki.

★ Mi mindent végez az ODOLI Az Odol nemcsak tisztítja a fogakat és egészségüket, felhőrségüket megtartja, hanem megóvjaa a fogakat a rothadástól, megtisztítja és felfrissíti az egész szájat; megőrzi a foghús épségét és megóvjaa a tulságos elpuhulástól; a lehelletnek csodálatos illatot kölcsönöz. Különleges tulajdonsága által, mely csakis az Odolban van meg, fertőtlenítő hatásával keresztülhatol a szájüreg összes nyálkahártyáin és órákhosszat megvédi azt a különböző baktériumok ártalmas befolyása ellen, valamint az összes erjedési folyamatok ellen, melyek, — ha kellő védőszert nem használunk, — okvetlenül tönkreteszik a fogakat.

Bulgáriának nem tetszik a szerződések inflációjának divatja

Pá'is, október 11

Musanoff bolgár miniszterelnök nyilatkozatot adott a Matin-nek azokkal a politikai hírekkel kapcsolatban, amelyek a legújabb balkáni elképzelésekkel kapcsolatban úgy tudják, hogy a bolgár-jugoszláv közeledés a kisanárt szolgálataba állítja Bulgáriát is.

Musanoff kijelentette, hogy Bulgáriának minden körülmények között meg kell őriznie politikai függetlenségét, éppen ezért már megkötött és ezután kötetendő politikai természetű szerződéseinek is tudja, hogy meddig szabad elmennie. A török-bolgár megnehtámadási szerződést újabb öt évre meghosszabbították, de óvakodtak attól, hogy új szerződés kössenek.

Arra a kérdésre, hogy miként vélekedik Titulescu balkáni utjáról és elfogadja-e a támadó fél fogalmának Litvinovtól származó meghatározását, Musanoff kijelentette, hogy

egyáltalában nem barátja annak a szerződésinflációnak, amely legutóbb elfogta az európai államokat.

A Litvinov-féle megfogalmazást azért nem fogadja el, mert ő nem barátja az egyezmények csokorba való kötésének s így nem is kerül sor arra, hogy a Litvinov-féle meghatározás alapján tárgyalásokat kezdjen.

Összel ültetett

gyümölcsfák, cserjék és rózsák

biztosan megfogamzanak. Kérjenek árjegyzéket!

Ambrosi—Fischer és Tsai R.-T.

Aiud—Nagyenyed.

ROTHAD AZ ALMA, ROTHAD A SZILVA

Ötszáz vagon almát nem lehet kivinni, mert az egészségügyi hivatal főnöke nem ér rá

Bécsből kérnek diplomáciai intervenciót a szilágymegyei termelők, hogy eladott gyümölcsüket elszállíthassák

A pénzügyigazgatóságok a szilvaözöslést is letiltották

Szilágysomlyó, október 12.

Ime egy nagyon jellemző és tanulságos eset arra, hogy a román hivatali bürokrácia mennyire elősegíti az ország külkereskedelmi mérlegének a javulását.

Ebben az évben általában gyenge gyümölcstermés volt az országban. Kivételt csak Szilágymegye képez, ahol szép alma- és szilvatermés volt. Az ideai szilágymegyei almának még külföldre is híre ment s ennek tulajdonítható, hogy Szilágymegyében prágai és bécsi kereskedők jelentek meg s biztató tetteikben kezdték meg az alma összehúzását. Szép árakat is fizettek, mázsánként 500—600 lej.

A prágai kereskedők akadálytalanul el is szállíthatták a felvásárolt mennyiséget, az osztrák kereskedők azonban már kellemetlen helyzetbe kerültek. Nekik ugyanis Magyarországon keresztül kell a szállítást lebonyolítani, Magyarország azonban csak akkor engedí kereszttől a romániai gyümölcsöt, ha a szállítók igazolni tudják, hogy a szállítvány egészséges és mentes minden fertőző gyümölcsbetegségtől. A bécsi kereskedők ennek az igazolványnak a megszerzéséért Bukarestbe fordultak a közegészségügyi hivatalhoz. Innen ki is szállott egy szakértő-mérnök s megállapította, hogy a szilágymegyei alma egészséges és szállítható nagyban alkalmas. Aztán visszautazott Bukarestbe, a kereskedők pedig várták a megígért hivatalos igazolványt.

Ez azonban, bár már két hét telt el, nem akart megérkezni. Az érdekelt kereskedők mintegy

500 vagon almát vásároltak össze, ami 25—30 millió lej értéket képvisel.

Érthető tehát, ha nagyon idegeskedtek s miután az írás nem jött, küldöttséget küldtek Bukarestbe. Itt aztán a küldöttség az egészségügyi hivatalnál azt a meglepő felvilágosítást kapta, hogy a kiküldött szakértő ugyan megtette a kedvező jelentést, az igazolványt azonban nem adhatják ki addig, amíg

a hivatal főnöke személyesen meg nem győződik a jelentés helyességéről.

A hivatal főnöke pedig most nagyon elfoglalt és

nincs ideje arra, hogy Szilágymegyébe utazzék.

A küldöttség ezzel a válasszal érkezett vissza és okozott nagy megrökönyödést, szinte kétségbeesést az érdekelt kereskedők között, akik joggal tarthatnak attól, hogy hatalmas készleteik fele elromlik, mire Bécsbe szállíthatják azokat. Végső kétségbeesésükben most a bécsi kormányhoz fordultak, hogy az diplomáciai uton intézze el Magyarországon az igazolvány-nélküli átszállítás kérdését, hiszen ők garantálni tudják, hogy

a vásárolt alma szép, jó és egészséges, Bukarestből azonban nem tudják megszerzeni a szükséges igazolványt.

Ez a diplomáciai közbenjárás, természetesen, nem alkalmas arra, hogy jó fényt vessen Romániára és a bukaresti hivatali rendszerekre. Ettől függetlenül azonban ez az egész érhettelen eljárás nagy kárt okoz a szilágymegyei gyümölcstermelőknek is, mert az csak természetes, hogy a megremített idegen kereskedők megszüntették a további vásárlásokat s így az alma ára esni kezdett.

ÉS IME A SZILVA RÉMREGÉNYE

De van más panasz is Szilágymegyének. Szilvatermés ebben az esztendőben főformán csak Aradmegyében és Szilágymegyében, egyik részében volt. A pálinkafő-

zők tehát siettek a vásárlásokkal és fel is vásárolták a szilva nagyrészt.

Az utolsó pillanatban aztán, amikor a főzést meg akarták kezdeni, a pénzügyigazgatóságon keresztül rendelet érkezett, amely az eddigi kiadott „permiszeket” mind bevonta és a főzést letiltotta.

Az érdekeltek 100—120 lejes áron vá-

sárolták össze a szilvát s most nem tudják felhasználni.

Pop Jonel dr. szilágymegyei képviselő utazott az ügyben Bukarestbe, hogy ki-nyomozza: mi is történt itt hirtelen az engedélyek körül? Mit akar a minisztérium, azt-e, hogy egy egész sereg ember újra tönkremenjen s ha igen, hát miért akarja ezt?

A Zsilvölgye nyolc pontban foglalja össze halaszthatatlan követeléseit

Egyetlen napon hat bányamunkás-gyűlést tartottak

Déva, október 12.

Vasárnap a Zsilvölgye hat helyiségében nagyobb szabású népgyűlések zajlottak le. A déli előtti folyamán Lupényban, körülbelül 2000 főnyi hallgatóság előtt Gherman Eftimiu szocialdemokrata parlamenti képviselő foglalkozott a kritikus helyzettel. Aninosán Ghempet Petrescu, a bukaresti központ kiküldöttje beszélt. Lónyán Mihaila Petru, a bányászszövetség elnöke tartott szónoklatot.

A délutáni folyamán Vulkánban, Petrozsnynben és Pertilán voltak gyűlések. A már említett szónokokon kívül Solt Petru szólalt fel.

Az összes gyűléseken a leirhatatlan nyomor és a munkásság általános sérelmes helyzete volt a megbeszélés tárgya. A gyűléseken a következő határozati javaslatot fogadták el:

1. A Lipazent—bumbesti vasúti vonal építése, amelynél munkanélküliek alkalmazandók, azonnal megkezdendő.
2. A parlament soronkívül tárgyalja le és lépesse életbe azt a munkanélküliek segélyezéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet Mirescu képviselő terjesztett a parlament elé.
3. A munkaügyi minisztérium mellett a munkanélküliek segélyezését ellátó bizottság működje.

Itt a magyarázat:

Azért tanítanak magyar gyermekeket román tanítók, mert csak „végső szükség” esetén szabad magyar tanítót kinevezni

Csiksztereda, október 12.

Legutóbb beszámoltunk arról a megdöbbentő tényről, hogy a kolozsvári tanügyi vezérfelügyelőség körletébe ujonnan kinevezett 250 tanerő között csupán kilenc magyar név szerepel. Most aztán illetékes helyről azt is megtudtuk, hogy a kinevezett magyar tanítók közül egy sem esik Csikmegyére.

Ez a vármegye, melyben a jelenlegi közoktatásügyi miniszter dupla körűtja alkalmával számtalanszor jelentette ki, hogy az eddigi kultúrzonás iskolarendszer csődöt mondott és magyarul kifogástalanul beszélő elemekkel kell helyettesíteni a jelenleg működő tanítói kart, mégcsak nem is erdélyi, hanem tulnyomó részben bolyanmegyei elemeket kapott.

Az elszomorító tanítói kinevezéseknél kapcsolatosan alkalmunk volt beszélni Chircă Péter csikszteredai tanfelügyelővel, aki kijelentette, hogy a maga részéről sem tartja helyesnek a jelenlegi kinevezéseket, mert azok nem felelnek meg a körülményeknek. Egy és ugyanazon véleményen van Gusti miniszterrel és a többi magasabb közoktatásügyi közegekkel, akik számtalan hivatalos írásban segezték le, hogy a jelenlegi rendszer a Székelyföldön nem tartható fenn. Az ál-

lami oktatás magasabb céljának elérése szempontjából is a magyar nyelvet kifogástalanul beszélő tanerőre van szükség.

Több alkalommal ilyen értelmű előterjesztést tett és Pora András kolozsvári vezérfelügyelő is. Gusti miniszter pedig teljesen helyeselte álláspontjukat. Azonban elgondolásuk gyakorlatban keresztül vihetetlen. Keresztülvihetetlen, mert a székelykereszturi magyarnyelvű állami tanítóképző nem ad elég tanerőt a Székelyföldnek.

Évente alig néhány növendéke végez. Viszont az érvényben levő törvények az állami képezdék növendékeit előnyben részesítik. Ezeket kell elhelyeznie a miniszternek és ha marad fölösleges hely, csak akkor kerülhet sor a felekezeti tanítóképezdék növendékeinek állami alkalmaztatására.

A Székelyföldön az a szokás, hogy felekezeti tanítóképezdékben nevelik a tanerőket. Ezeket az állam nem tudja alkalmazni és így, — Chircă tanfelügyelő szerint — az állam egyenesen rá van utalva az állami képezdék eleméire, kiknek döntő többsége nem tud magyarul.

Mindezen bajok tetejébe ott van az a hivatalos álláspont, melyszerint felekezeti tanítóképzőt végzett tanítót, csak a

BUDAPEST

Svábhegyi Szanatórium

Subálpin 430 m.

DIÉTÁS
GYÓGYINTÉZET

Már napi
P. 16-tól.

legideálisabb őszi-téli klimatikus üdülőhely. Intenzív magaslati insolatio. Páratlan kilátás a fővárosra.

Legelsőrangú szanatóriumi ellátást nyújt 5—6 szori diétás étkezéssel, vízkurával együtt.

végző szükségben alkalmaznak.

Egyenesen kétségbeesítő állapot, hogy a székely tanítók százaik kényér nélkül kénytelenek, minden kilátás nélkül csaparni a nagyvilágban, csupán azért, mert felekezeti okbelük van, miközben magyarul egyáltalán nem tudó tanítók „oktatják” a román nyelvet egyáltalán nem ismerő székely tanköteleseket a betűvetésre.

Október 15.

Lejár a konverzió moratóriuma

Brassó, október 12.

Az 1933. április 14-én életbe lépett konverziómódosító törvény egyes igényjogosításainak határideje az első hathónapos forduló, azaz október 14-ike alkalmával lejár. A konverziót igénylők közül nincsenek teljesen tisztában a helyzettel, sokan pedig az utolsó pillanatig húzták-halasztották a tennivalókat és most zavarban kapkodnak össze-vissza. Idevonatkozólag rengeteg kérdészködés érkezik be szerkesztőségünkbe. Közérdekből tehát a következő tájékoztatást adjuk:

Ismeretes, hogy a konverziót módosító törvény az összes mezőgazdasági és városi adósságokra hat hónapos, tehát április 14-től október 14-ig terjedő moratóriumot adott. A záradatúgig, azaz október 14-ig, minden adós köteles írásbeli egyezkedési ajánlattal fordulni hitelezőjéhez.

Aki ezzel az ajánlattevési jogával október 14-ig nem él, az a törvényben meghatározotti jogait elveszíti.

Az ajánlat a portarelli testület, a közjegyző vagy a községi jegyző útján teendő meg. Az ajánlat teljesen illeték- és bélyegmentes (ugynevezett notifikáció).

A törvény 5. és 6. pontja két kategóriába osztja a városi adósságokat. Az ötödik paragrafus szerint konverzió alá esnek mindazok, akik házuakat 1919. január 1. után, de 1931. december 18. előtt építették, amennyiben adó alá eső jövedelmük a fővárosban nem haladja meg a 100, törvényhatósági városokban a 80 és egyéb városokban a 40 ezer lejt, s ha a házban maguk is laktak s a kölcsönvett pénzt a ház tatarozására, újjáépítésére, bővítésére, stb., fordították.

A 6. pont alá tartoznak az összes, a fenti feltételeknek meg nem felelő háztulajdonosok.

Ezeknek október 14-ig kötelességük, a konverziós jog különbeni elvesztésének terhe mellett, írásbeli ajánlatukat a hitelező részére megtenniük.

Amennyiben az adós ezt mégis elmulasztaná, a 9. paragrafus jogot ad neki arra, hogy az ugynevezett vagyonsátoengedés jogával élhessen.

A mostani dátum a falusi adósságokat nem érinti, mert azoknak moratóriuma csak évek múltán jár le.

Sport-eredmények

Kommandó:

S. W. A. G. (Kommandó)—Astra (Brassó) 5:2 (0:0). Heves Iramu, izgalmas, szép mérkőzés, rekordközönség előtt.

Antibes, október 12.

A Délfranciaországban turázó III. ker. futbalcsapata tegnap 4:0 gólarányú vereséget szenvedett F. C. Antibes legénységétől.

A B. L. minden előfizetője havonként egy gyönyörű új regényt kap!

FIZESSEN MOST ELŐ, október

15-ikétől lapunkra, hogy már az októberi regényünket is megkaphassa. (Részletes tájékoztató lapunk 2-ik oldalán)

